



Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSESSKRIFT

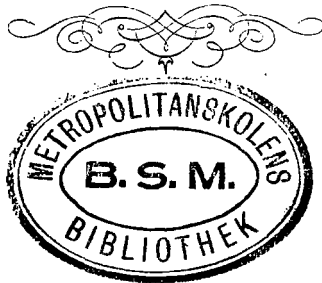
TIL

AFGANGS- OG AARSPRØVERNE

I

AARHUS KATHEDRALSKOLE

1873.



INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AFGANGS- OG AARSPRØVERNE

I

AARHUS KATHEDRALSKOLE

I JULI 1873.

INDHOLD: SKOLEEFTERRETNINGER, VED REKTOR,
PROFESSOR, DR. PHIL. G. LUND.

AARHUS.

P. NIELSENS BOGTRYKKERI.

EFTERRETNINGER

OM

AARHUS KATHEDRALSKOLE

I

SKOLEAARET 1872—73

VED

SKOLENS REKTOR.

I.

Undervisningen. Fortsatte Bestemmelser og Betragtninger om den ny Skoleplans Indførelse.

Som en Fortsættelse af de Bemærkninger, der ledsagede forrige Aars Indbydelsesskrift, skal her meddeles de videre og i det enkelte gaaende Bestemmelser, der i det sidste Aar ere truffne af Overbestyrelsen til Gjennemførelsen af Skoleloven af 1. April 1871, samt de Foranstaltninger, som ere gjorte her i Skolen i samme Hensigt. Thi de lærde Skoler befinde sig for Tiden i en Overgangstilstand fra det gamle til det ny, og mange Enkeltheder, som ikke kunde komme frem ved den almindelige Behandling af det hele, have vist sig og krævet en Afgjørelse, efter som Planen sættes i Værk. De vigtigste herhid hørende Punkter skulle her omtales og de af Ministeriet givne Forskrifter anføres.

1. Indførelsen af den ny Ordning er nu saa vidt fremskreden, i Overensstemmelse med hvad Loven fastsætter, at her iaar første Gang afholdes Realafgangs-examen af den højere Grad og Hovedexamen i 6te (ny 4de) Klasse med samme Berettigelser som Real-

afgangsexamen efter de ny Regler, medens der endnu iaar og sidste Gang næste Aar dimitteres Studenter efter den ældre Indretning. Efter Hovedexamen vil der blive oprettet en tredelt (ny) 5te Klasse med et sproglig-historisk og et mathematisk-naturvidenskabeligt Kursus, og da dette skal være toaarigt, vil første Gang i 1875 kunne dimitteres Studenter af begge Arter efter den ny Indretning.

2. Ifjor nedlagdes 1ste Klasse og iaar vil 2den Klasse blive nedlagt efter Lovens Bud. Et sidste Forsøg blev gjort af de jyske Skolers Rektorer paa at bevare 2den Klasse eller rettere paa at faa Nedlæggelsen af denne Klasse udsat blot saa længe, indtil det havde vist sig, hvilke Virkninger Nedlæggelsen af 1ste Klasse vilde have, men uden Resultat. Denne Borttagelse af de to nederste Klasser eller af den egenlige Grundvold for hele Bygningen maa betragtes som det haardeste Slag, der har ramt Statsskolerne og undergravet deres sikre Bestaaen. Ikke blot formindskes Frekvensen derved strax betydeligt (med $\frac{1}{4}$ eller maaske mere af det hele), men det er højst rimeligt, at der vil komme langt færre i Skolerne end tidligere af saadanne Disciple, som ikke vare bestemte til at studere, men kun til at modtage den bedst mulige Undervisning indtil Konfirmationsalderen. Naar saadanne nu først kunne optages i 12 Aars Alderen, ville vistnok ikke mange for et Par Aar sætte deres Sønner i en ny Skole, som baade er dyrere end Borgerskolen eller Privatskolen og efter Sagens Natur kun da kan føre dem til et tilfredsstillende Maal, naar de kunne anvende 4 Aar i det mindste, nemlig til at gjenneengaa Realklasserne eller de 4 nederste studerende Klasser med Afslutning ved ny 4de Klasses Aarsprøve. Derhos bliver det vanskeligt at tilfredsstille blot taaleligt ved Optagelsesprøven, hvor der

fordres andet og mere, end Drengene i Almindelighed have lært til den Alder. Allerede ifjor viste det sig ved Optagelsen i 2den Klasse, hvor der især fandtes Mangler i Regning og den grammatikalske Kundskab i Modersmaalet, og flere derfor maatte afvises. Det vil selvfølgelig blive endnu vanskeligere at faa ordenlig forberedte Disciple til 3die (ny 1ste) Klasse, naar den foregaaende Undervisning ikke har været nøje afpasset efter Skolens Fordringer, noget hvortil Børgekolen efter sin Bestemmelse ikke kan, og Privatskolen i Almindelighed hverken kan eller (for sin egen Interesses Skyld) vil tage tilstrækkeligt Hensyn. Den lærde Skole kommer da i den beklagelige Nødvendighed enten at maatte afvise alle dem, den ikke kan bruge, eller, naar den ikke vil udsætte sig for at afskære sig al Tilgang og derved arbejde paa sin egen Hentæring, at optage saadanne, som ikke ere modne; hvoraf atter Følgen vil blive, at Fremgangen i de nederste Klasser hæmmes, Maalet ikke kan naas og Overbebyrdelsen navnlig i 4de Klasse ikke undgaas.*) Naar hertil endnu kommer paa mange Steder Forbindelsen af studerende Disciple og Realister, hvilke sidste i Reglen ere besjælede af en anden Aand end de første og om end ikke altid ringere begavede, saa dog som oftest mindre flittige og ivrige, mindre oplagte

*) Jeg maa atter her tillade mig for Aarhus Kathedralskoles Vedkommende og til Underretning navnlig for denne Bys Beboere at fremhæve den af Adjunkt Schaldemose og Hr. Albeck bestyrede Forberedelsesskole, hvis Bestemmelse er kun at forberede til den lærde Skole og erstatte dennes nedlagte Klasser, ikke for at anbefale denne Skole som i for sig bedre end enhver anden, thi dertil er jeg ikke kompetent, endnu mindre for at nedsætte nogen andre kommunale eller private Skoler, som hver for sig kunne være gode nok og opfylde deres Bestemmelse; ikke fordi den lærde Skole hellere modtager sine Disciple fra en Skole end fra en anden, thi den modtager helst dem, der ere bedst forberedte, hvorfra de end komme, men fordi jeg af Erfaring ved, hvor vanskeligt det hidtil har været, og indser, hvor meget vanskeligere det for Fremtiden vil blive for andre Undervisningsanstalter at rette sig efter de af den lærde Skole stillede Fordringer.

til boglig Syssel, abstrakt Opfattelse og Tænkning, vil derved Arbejdet yderligere besværes og Klasserne i det hele kun langsommere kunne føres frem.

En anden, rigtignok forbigaaende, Mislighed ved Nedlæggelsen af 1ste og 2den Klasse er den, at de Disciple, som ikke kunne opflyttes, uden Skaansel blive trængte ud af Skolen. Dette kunde ikke undgaas ifjor og vil næppe heller kunne undgaas iaar, selv om der tages saa meget Hensyn som muligt til det overordenlige Tilfælde, og nogle opflyttes, som ikke tilfulde ere modne dertil, og som ellers rettere bleve holdte tilbage.

Ved disse Klassers Nedlæggelse ville Klassernes Benævnelser fra det kommende Skoleaars Begyndelse blive forandrede saaledes, at

de hidtilværende

III Kl. og III Realkl. blive herefter I Kl. og I Realkl.

IV — - IV — — — II — - II —

V — - V — B — — III — - III —

VI — - V — A — — IV — - IV —

VII — B — — — V — ,

hvorimod VII Kl. A beholder Navnet Syvende Klasse endnu et Aar, dels for at betegne den som den sidste Rest af den gamle Skole, dels for at tilkjendegive, at der ingen sjette Klasse er, hvilken vil blive dannet det næste Aar af dem der rykke op fra ny V Kl. og udgjøre det første Hold Dimittender af det ny Slags, medens syvende Klasse da bortfalder.

3. Omtrent samtidig med de to nederste Klassers Nedlæggelse er der indtraadt en Forhøjelse af Skolepengene efter følgende Bekjendtgjørelse af 22. Aug. 1872.

„Paa derom af Ministeriet nedlagt allerunderdanigst Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under 19. d. M. allernaadigst at bifalde:

at fra 1. Oktober d. A. at regne de ved allerhøjeste Resolution af 1. Marts 1865 — bekjendtgjort

under 9. s. M. — fastsatte Skolepenge ved de offentlige lærde Skoler og Rønne højere Realskole forhøjes saaledes, at de erlægges i Metropolitanskolens to øverste Klasser — nuværende syvende Klasse, ny femte og sjette Klasse — med 84 Rd. aarlig, i samme Skoles øvrige Klasser og i de andre lærde Skolers to øverste Klasser — nuværende syvende Klasse, ny femte og sjette Klasse — med 72 Rd. aarlig, i sidstnævnte Skolers øvrige Klasser med 60 Rd. aarlig og i Rønne højere Realskole med 36 Rd. aarlig, dog at anden og tredje Broders Kontingent nedsættes med henholdsvis $\frac{1}{5}$ og $\frac{2}{5}$ i de lærde Skoler og med $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{2}$ i Rønne højere Realskole.“

Hermed staar Bestemmelserne i efterfølgende Cirkulærer af 8. Juli og 12. Septbr. 1872 i Forbindelse.

„Til behagelig Efterretning og fornøden Iagttagelse meldes herved, at Henlæggelsen af Skoleaarets Begyndelse fra 23. til 15. August vil medføre følgende Forandringer i følgende hidtil gjældende Regler:

at Betalingen for Extratimer fremtidig for August Maaned beregnes med $\frac{1}{2}$ mod $\frac{1}{2}$ i to paa hinanden følgende Skoleaar istedetfor at den tidligere beregnedes med $\frac{3}{4}$ mod $\frac{1}{4}$.

at Skolekontingentet for ny optagne Disciple beregnes for August og September som $\frac{1}{2}$ Kvartal, der indbetales forud tilligemed Indskrivningspengene.“

„Til Efterretning og fornøden Iagttagelse meldes herved Forstanderskabet, at enhver Brøkskilling, der fremkommer ved Udregningen af Skolekontingenter, som disse efter Bekjendtgjørelse af 22. f. M. ere bestemte, navnlig paa Grund af Moderation for 2den og 3die Broder, bliver at beregne som en hel Skilling.“

Ved Forhøjelsen af Skolepengene er det selvfølgelig blevet besværligere for uformuende at holde Sønner i den lærde Skole. Fripladsernes Antal er formindsket til $\frac{1}{6}$ af Discipeltallet og vil i det hele blive formindsket ved Klassernes Nedlæggelse og Discipeltallets Aftagen. I den private Forberedelsesskole eller ved Privatundervisning kan der ikke være Tale om Fritagelse for Betaling, og medens en Dreng før

efter et Aars Skolegang kunde opnaa Friplads i en Alder af 11 Aar, skal der nu først betales for ham til 12 Aars Alderen, dernæst et Aar i den lærde Skole, til 13 Aars Alderen, og i de fleste Tilfælde endnu længere, og — vel at mærke — en ikke lidet højere Skoleløn. Naar hertil kommer den langsomme og besværlige Bane, der fører til Studiernes Maal, de alt andet end lokkende Udsigter for vordende Embedsmænd og den lange Ventetid, inden en Post kan opnaas, der kan ernære sin Mand, hvorved de bedste Aar og den kraftigste Alder gaa hen i en usikker Stilling og som oftest med Beskæftigelser, der ikke egentlig høre til Faget, men maa gribes for Existensens Skyld, kan man ikke undre sig over, at Folk blive mere og mere bange for og utilbøjelige til at lade deres Sønner gaa den studerende Vej.

Da denne Frygt dog kan være for stor, især fremkaldt ved en øjeblikkelig Tingenes Tilstand, vil det være paa sit Sted her at advare derimod og med et Par Ord at vise Berettigelsen, ja Nødvendigheden af ikke at opgive den højere, videnskabelige Uddannelse midt under vor Tids praktiske og materielle Stræben. Thi om der end fra mange Sider raabes nok saa stærkt paa den videnskabelige Dannelses Unytte og den folkelige, praktiske Undervisnings Fortrinlighed, tør dog vel ingen endnu paastaa, at i et Land og et Folk, der vil hævde sin Plads blandt de mest kultiverede og fremmeligste, alt skal nedsænkes til et Lavmaal og Jævnmaal af Dannelse og Kundskab, hvor Aandens og Videnskabens højeste Interesser ikke faar sine udelukkende Dyrkere, og hvor disse ikke finde en Plads til at virke for Videnskaberne og i Tale og Skrift bidrage til at løfte alle de mindre dannede. Men ligesom den lærde Forsker ikke kan undværes, saaledes er det ogsaa nødvendigt, at de Mænd, der i Kirkens og Statens Tjeneste skulle lede og styre, ere

forberedte dertil ved et alvorligt videnskabeligt Studium og Indsamling af mange Kundskaber, der ikke kan opnaas ved en kort Tids overfladiske og løse Uddannelse eller en ren praktisk Øvelse eller almindelig aandelig Vækkelse. Der vil forhaabenlig altid blive Brug for et ikke ringe Antal videnskabelig dannede Mænd som Præster og Lærere, Jurister og Statsmænd, Læger og Naturkyndige, Officerer og Teknikere; og den eneste Forberedelse hertil er gennem de videnskabelige Undervisningsanstalter, som i deres nuværende Indretning bane Vejen i alle Retninger. De lærde (eller urigtig endnu saa kaldte latinske) Skoler ere de eneste højere Forberedelsesanstalter til et videnskabeligt Studium, men tillige ved den nu overalt tilføjede Realundervisning og den blandt de studerende indførte Tvedeling af realistiske og klassiske Studenter i Stand til at meddele enhver den Retning af Fordannelse, som han vil have Brug for. Og naar der tillige er truffet den Bestemmelse, at de, som ikke ville fuldende det hele Kursus for at afgaa som Studenter, kunne standse ved Udgangen af 4de Klasse og da have de samme Adkomster som den højere Realafgangsexamen giver, da maatte Skolerne kun slet opfylde deres Bestemmelse, hvis de ikke med virkelig Nytte kunde søges af alle, der ønske en god Uddannelse enten til det 16de eller 18de Aar. — Den Tid er jo forlængst forbi, da enhver Student, ja endog Latiuskoledisciple, der havde Udsigt til at blive Studenter, betragtede sig som vordende Embedsmænd, der bleve oplærte for Staten og tildels af Staten. Nu søge og modtage mange denne Fordannelse, for dermed at gaa ud i Livet til de forskjelligste Stillinger; og man kan ikke paavise, at mange, som have modtaget den, siden angre den Tid og de Kræfter, der ere anvendte hertil. Endnu, tror jeg, er den Forestilling ikke fortrængt, at en Student er et ungt Menneske,

der har modtaget den bedste forberedende Dannelse og, for saa vidt han ikke mangler de fornødne Evner og Kræfter, vil være i Stand til at slaa ind paa enhver Vej, hvortil der kræves Arbejde med Tanke og Aand. Det vilde derfor, efter min Mening, være til ubodelig Skade, om de, der have Anlæg dertil, ved Misforstaaelse af Forholdene og Mistillid til Øjeblikket vilde opgive at stræbe til et Maal, som ikke vil føre dem paa Afveje, og om den Fejl eller det Uheld, at der til et vist Tidspunkt er for mange Studerende, vilde frembringe den modsatte Mangel, at der ikke var nok.

4. Ved Nyaarstid blev der af Ministeriet forelagt de lærde Skolers Rektorer et Forslag af Skolebestyrer Helms i Kjøbenhavn om at forlægge Aarsprøven for alle Klasser undtagen Afgangsklassen og ny 4de Klasse Oprykningsprøve til Paasketiden. Forslaget var ledsaget af en fra Undervisningsinspektøren indhentet Erklæring samt Ministeriets egen foreløbige Betragtning. Da dette Forslag imidlertid blev fraraadet af saa godt som alle vedkommende, fordi det formentlig vilde medføre langt større Ulemper end den tilsigtede Fordel vilde være, og Sagen ventelig er faldet hen, eftersom Ministeriet ikke har optaget den siden, skal Enkelthederne samt hvad der er sagt for og imod Forslaget her ikke nærmere berøres. Forandringen er indført i Borgerdydskolen paa Kristianshavn, hvor man synes at sætte stor Pris paa den; og dem, det maatte interessere at sætte sig ind deri, vil jeg henviser til Hr. Helms's Program for 1873, der udkom ved Paasketid.

5. En Sag, som i lang Tid har voldet Skolen stort Besvær, er Retskrivningsspørgsmaalet. Den Afgjørelse der ved Reformens Indførelse blev taget af Ministeriet, er meddelt og omtalt i forrige Aars

Indbydelsesskrift S. 21 og 65 fg. Herved var Principet fastslaaet, men i mange Enkeltheder herskede og hersker tildels endnu Usikkerhed og Uensartethed. Thi foruden de 8 fastsatte Regler maa der tages Bestemmelse om mange flere Punkter, deriblandt saadanne, som det har været allervanskeligst at blive enige om. For at fremme Sagens Afgjørelse har Ministeriet i efterfølgende Cirkulære af 17. Decbr. 1872 anbefalet S. Grundtvigs Haandordbog som Rettesnor.

„I Cirkulære af 9. August f. A. har Ministeriet angaaende Retskrivningsspørgsmaalet maattet indskrænke sig til at opstille ganske almindelige Regler. Det stod allerede dengang ikke tvivlsomt for Ministeriet, at der vistnok ogsaa i de lærde Skoler vilde i mange Tilfælde føles Trang til en Vejledning, som kunde hæve de Tvivl, som den rette Anvendelse af hine almindelige Regler ofte vilde fremkalde, og at der navnlig i de nærmestliggende Aar for Disciplene ogsaa vilde opstaa ikke faa Vanskeligheder heraf.

Da nu den af Professor Sv. Grundtvig i Trykken udgivne Dansk Haandordbog forekommer Ministeriet at ville kunne afgive et godt Hjælpemiddel i saa Henseende, og i de Skoler, i hvilke de nævnte Retskrivningsregler enten helt eller i alt væsentligt optages af Lærerne, at kunne være Disciplene til megen Nytte og Løttelse ved Indøvelsen af disse, har Ministeriet ikke villet undlade at udtale denne sin Anskuelse for Hr. Professoren til videre Meddelelse for Skolens Lærere.“

Grundtvigs Haandordbog indeholder naturligvis meget, der er tjenligt til at vejlede og oplyse; men ligesom den af Forf. selv kun kaldes et Hjælpemiddel i Overgangstiden, saaledes er det heller ikke foreskrevet at følge den som Norm i alt; og ligesom den paa den ene Side udelader alle fremmede Ord, som, da de ikke altid kan undgaas, volde stort Bryderi, har den paa den anden Side ikke opstillet Regler, som nødvendigvis maa gives ved Undervisningen. I Fortalen findes vel de almindeligste af Forfatteren

billigede Regler, og siden har den af Undervisningen i Modersmaalet fortjente Lærer M. Matzen udgivet „Retskrivningsregler i Henhold til Kirke- og Undervisningsministeriets Cirkulære af 21. Februar 1872“, nærmest beregnede paa Borger- og Almueskoler, der vidne om Kyndighed og Omhu; men det blev dog aldeles nødvendigt for den enkelte Skole foreløbig at opstille nogenlunde fuldstændige Regler, selv om der intetsteds gaas videre end i Haandordbogen. Saadanne ere efter Overvejelse mellem Skolens Dansk lærere og mig fastsatte; men jeg anser det dog ikke for tjenligt allerede nu her at meddele dem, dels fordi de intet nyt indeholde, men kun have valgt mellem dette og hint, dels fordi en lidt længere fortsat Erfaring maa prøve deres Holdbarhed. Intet er fordærveligere heri end at hver lille Kreds paabyrder sig selv egne Regler og ved Paastaaelighed bidrager til at hindre den Udjævning, hvortil der er saa stor en Trang, men ogsaa saa gode Udsigter for Øjeblikket efter de alt gjorte Fremskridt.

6. Angaaende ny 4de Klasses Stilling har der været yttret forskjellig Tvivl om, hvad der skulde fordres ved Aarsprøven, der i mange Stykker bliver om ikke en Afgangsexamen, saa dog en Afslutnings- og Oprykningsprøve, i Forbindelse med Frygt for, at denne Klasse skulde blive for stærkt bebyrdet. Paa Forespørgsler fra flere Skoler har Ministeriet givet følgende Besvarelser, der dels angaa Undervisningen i det hele, dels Opgaverne ved skriftlig Examen, dels den matematiske Undervisning, dels Historien.

„Ved til behagelig Underretning for De Herrer Rektorer og private Skolebestyrere hermed at fremsende et Aftryk af det Svar, Ministeriet har givet paa en Forespørgsel fra en privat Skolebestyrer dels om Omfanget af det Pensum, der bliver Gjenstand for Examination i Mathematik ved Skolernes fremtidige 4de

(nuværende 6te) Klasse, dels om Opgaverne til den skriftlige Prøve i dette Fag, skal Ministeriet tilføje Følgende.

Under de Overvejelser, hvortil denne Sag har givet Anledning, har Ministeriet havt Lejlighed til paany at rette sin Opmærksomhed paa de fra flere Sider fremkomne Antydninger om, at under Gjennemførelsen af Lov af 1. April 1871 og den sig dertil knyttende Auordnjng af 5. August s. A. Omfanget af det matematiske Kursus saaledes som det i den sidste er bestemt, muligvis kan medføre en for tung Byrde for Disciplene i (ny) fjerde Klasse, dog fornemmelig for Disciplene af den sproglig-historiske Retning.

Efter den forskjellige Maade, paa hvilken Sagen er opfattet i de fra De Herrer Rektorer i en anden Sag ved Cirkulærskrivelse af 15. November indhentede Erklæringer, finder Ministeriet dog ikke, at der i Øjeblikket foreligger tilstrækkelig Opfordring til eller Grundlag for nogen almindelig Bestemmelse i denne Retning, men skal være villigt til at tage saadanne Forslag under Overvejelse, som muligens ved Slutningen af det nu løbende Skoleaar paa Gruud af den da vundne Erfaring maatte fremkomme om Forbigaaelse i 4de Klasse af enkelte Sætninger eller Grupper af Sætninger, hvis Tilegnelse af Disciplene kræve en Tidsanvendelse, som ikke staar i Forhold til den Brug, der haves for dem, uden at deres Forbigaaelse vilde skade Oversigten og Sammenhængen, og som have mindre Betydning for dem, som paa dette Punkt afslutte det matematiske Kursus, imod at Indøvelsen af det, der heraf behøves for en fortsat Undervisning, henlægges til (ny) 5te Klasse.

Forsaavidt Lærere allerede i Aar, tvungne af Klassens Standpunkt og den givne Tids og Krafts Utilstrækkelighed, og støttende sig til, hvad der er tilsagt om Begrænsningen af de skriftlige Arbejder, skulde have forbigaaet enkelte Sætninger eller kortere Rækker af Sætninger, ønsker Ministeriet derom ved Udgangen af April Maaned at modtage Indberetning, for at ogsaa dertil kan tages Hensyn ved de skriftlige Opgavers Affattelse.

En Hovedbetingelse for at undgaa Overanstrengelse for fjerde Klasses Vedkommende og for at be-

virke, at der i denne Klasse kan arbejdes med den nødvendige Ro og Sikkerhed og vindes Tid til det Arbejde, der i denne bliver at udføre, vil det være, at Skolerne efter den Opfordring, som Ministeriets Cirkulærskrivelse af 9. August 1871 dertil allerede har givet, ere nøjeregnende i de Fordringer, der stilles saavel ved Optagelsesprøven som ved Disciplenes Overflytning fra en lavere til en højere Klasse.

I Forbindelse hermed finder Ministeriet at burde gjøre opmærksom paa en under den sidstomtalte Sag fremkommen Udtalelse, som fortjener at paaagtes, nemlig at der utvivlsomt efterhaanden vil kunne skaffes en bedre Fordeling af Arbejdet tilstede og derved ogsaa en virkelig Lettelse for (ny) 4de Klasse, naar der i de 3 nederste Klasser bliver arbejdet noget, om ikke meget, stærkere med Hensyn til Omfanget, men i Særdeleshed naar der bliver lagt Vind paa en saa sikker Tilegnelse af, hvad der i disse gennemgaas og læses, at Disciplene i 4de Klasse kunne arbejde videre, uden at Mangler i Fundamenterne holde dem tilbage og tvinge dem til en uforholdsmæssig Tidsanvendelse paa at erhverve en Del af de Kundskaber, som i 4de Klasse kun burde sammenarbejdes og opfriskes.“ (13/2 73)

„Fra Bestyreren af en privat Skole har Ministeriet modtaget en Forespørgsel om, hvorvidt Undervisningen i Mathematik skal drives saaledes, at der ved den saakaldte Aars Hovedexamen for ny 4de Klasse skal examineres i hele det i Arithmetik og Geometri læste Pensum eller kun i hvad der er læst i Aarets Løb, samt om de skriftlige Opgaver til ny 4de Klasses Hovedexamen gives af Skolen selv eller af Ministeriet.

I Svar herpaa har Ministeriet under 8. Februar d. A. med Hensyn til det første Spørgsmaal meldt, at vel det i Skolen indtil og i ny 4de Klasse læste matematiske Pensum maa betragtes som det, hvormed Examinanden skal være bekendt, men at Examinationen dog i Hovedsagen, og navnlig hvad Beviserne angaar, kan indskrænkes til det, der er læst og plejer at læses i det sidste Aar, naar kun de Resultater af det tidligere lærte, som derved skal bruges, ses at være Disciplene bekendte.

Forsaauidt det andet Spørgsmaal angaar, har

Ministeriet meddelt, at der gennem Opgaverne sikres Ministeriet et uundværligt Middel til at kontrollere ikke blot, at det fælles Grundlag for Disciplene af begge Retninger men netop det Element, som de siden ikke skulle fortsætte, er tilstrækkeligt fyldigt og grundigt tilegnet, ligesom til at tilvejebringe den nødvendige Ligevægt mellem Fordringerne i begge Retninger navnlig i Mathematik og Latin og til at skaffe den Ligelighed tilveje, som ogsaa for Privatisternes Vedkommende maa finde Sted, og at Ministeriet derfor har fundet at burde slutte sig til, hvad den i sin Tid nedsatte Komites langtovervejende Majoritet ogsaa antog, at Opgaverne gives af Ministeriet, hvorfra det selvfølgelig vil blive paaset, at disse navnlig i Overgangsperioden ville blive holdte paa et Standpunkt, hvorved alle mindre væsenlige og fjernere liggende Enkeltheder udelukkes.“

„Efter at Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Anledning af et til samme indkommet Andragende fra en Rektor om, at der til Lettelse for Disciplene ved 4de Klassen Hovedexamen maatte tages den Bestemmelse, at de ikke behøve at kunne de Formler, som angaa Beregningen af retlinede og krumme Flader samt Rumfang, udenad, har brevvexlet med Undervisningsinspektøren for de lærde Skoler, har Ministeriet tilbagemeldt, at Formler, som ikke henhøre til Plangeometrien, men skulle anvendes i de skriftlige Opgaver i Regning, i Aar meddeles tilligemed disse, og at for Fremtiden aftrykkes til almindelig Brug ved Examina de af de nævnte Formler, for hvilke der kan blive Brug.“ (15/473)

„Efter at Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Anledning af en fra en Rektor modtagen Forespørgsel om Historieundervisningen har brevvexlet med Undervisningsinspektøren for de lærde Skoler, har Ministeriet meddelt Andrageren følgende:

Blochs mindre Lærebog i Historie, hvoraf 1ste Del, indeholdende Oldtiden og Middelalderen, foreligger, anser Ministeriet efter Omfang og Anlæg for skikket til at lægges til Grund for Undervisningen i Historie indtil Udgangen af (ny) 4de Klasse og til

at tjene som Maalestok for Prøven ved Udgangen af denne Klasse saavel for Realdisciplene som for de øvrige Disciple, dog ikke med Afbrydelse ved Aar 1815, men med fortsat Oversigt til Aaret 1848, og i ethvert Tilfælde at burde foretrækkes for Kofods fragmentariske Fremstilling eller Bohrs mindre Bøger, der ere for korte og ufuldstændige. De enkelte Unøjagtigheder, Bogen indeholder, lade sig uden Vanskelighed rette af Læreren, der ogsaa med Lethed vil kunne bøde paa den Mangel, hvorfra Bogen lider derved, at den ikke i tilstrækkelig Grad giver Lejlighed og Stof til at befæste det faste kronologiske Net ved Angivelse af Regentrækkerne i Hovedstaterne, om end enkelte Dele af Rækkerne kunne forbigaaes eller sammendrages under et Holdepunkt.

Med Hensyn til Undervisningen i (ny) 5te og 6te Klasse hælder Ministeriet til den Anskuelse, at det vil være rigtigere, i Stedet for at gjennemgaa hele Verdenshistorien i disse to Klasser efter en ny Lærebog, blot at foretage en udfyldende og opklarende Repetition af det hele efter den tidligere brugte Bog, og dertil at føje en fyldigere Gjennemgaaelse af den gamle Historie og den nyeste Historie, hvortil Thriges mindre Gammelhistorie og Blochs særlige Lærebog for den nyere Historie maa anses for brugbare. Ved denne udfyldende og opklarende Repetition maatte enkelte særlige Huller hos Bloch (t. Ex. Udeladelsen af Henrik den Anden og Edvard den Første i England og derved af Irlands og Wales's Forbindelse med England) udfyldes, og visse Hovedbegivenheder søges opfattede fyldigere. Saalænge intet passende Hjælpe-middel haves, maa Læreren mundlig meddele det fornødne, men Ministeriet ønsker, at saadanne Hjælpe-midler maa fremkomme helst som Tilføjelse (med mindre Tryk) ved den samme Bog, som bruges indtil 4de Klasse, og vil ogsaa søge at virke hen dertil.“ (⁵/₂ 73)

7. Om Religionsundervisningens Ophør i 7de Klasse modtoges følgende ministerielle Cirkulære af 8. August f. A.

„Paa Indstilling af en af de lærde Skolers Rektorer har Ministeriet under Dags Dato bemyndiget

ham til, under Forudsætning af, at Rektor og Religionslæreren deri ere enige, at lade Undervisningen i Religion i 7de Klasse bortfalde allerede i Skoleaaret 18⁷²/₇₃.

Ved til behagelig Efterretning at tilmelde Hr. Professoren Foranstaaende, meddeler Ministeriet Dem den samme Bemyndigelse.“

Ifølge dette blev efter Aftale mellem Religionslæreren og mig fra Skoleaarets Begyndelse denne Undervisning standset for 7de Klasse A's Vedkommende, da Klassen antoges at kunne behøve at anvende al Tiden paa de foreskrevne Examenfag, hvorimod den beholdtes i 7de Klasse B med 2 Timer. Men fra dette Skoleaars Slutning vil den bortfalde overalt uden for de 3 nederste Klasser, hvis den ikke beholdes i 7de Kl. A for sidste Gang.

8. Angaaende Tegneundervisningen er modtaget efterfølgende Cirkulære fra Ministeriet af 26. August f. A.

„Ved at tilstille Hr. Professoren medfølgende Skrift af Architect C. Nielsen om Tegneundervisningen i Skolerne og hans Linearperspektiv, det sidste i to Exemplarer, anmoder Ministeriet Dem om at opfordre Skolens Tegnelerer til at gjøre sig omhyggelig bekjendt med samme og til at benytte de deri givne Vink ved hans Undervisning i Skolen. Det vil herigjennem være Læreren muligt navnlig at komme til en klar Forestilling om, hvor stor Berettigelse der har været til Foreningen af de lærde Skolers stærkt begrændsede Undervisning i Frihaandstegning med den geometriske Tegning og derigjennem med Mathematik-Undervisningen. Disciplene, som følge den historisk-sproglige Retning, ville — om det ogsaa maa erkjendes for umuligt at gennemføre for deres Vedkommende en saa omfattende Plan, som Bogen foreslaar — i ethvert Fald, naar denne lægges til Grund for Undervisningen, saa vidt som Tid og Anlæg tillade, være ledede ind paa den rette Vej, hvis de udenfor Skolen ville fortsætte Tegneundervisningen eller paa et senere Sta-

dium gjenoptage den. For Disciplene, der følge den matematisk-naturvidenskabelige Retning — ligesom for Realdisciplenes Vedkommende — vil Tegning selvfølgelig kunne føres betydeligt videre, og den Omstændighed, at Projektionstegning ikke er optaget blandt fjerde Klasses Examensfag, kan ikke være til Hinder for at følge Forfatterens Plan, som Ministeriet, uden at give noget Paalæg i saa Henseende, vilde anse det muligt endog helt at gennemføre i 5te og 6te Klasse, i det mindste for de Disciples Vedkommende, der med en vis Begavelse forene noget Anlæg for Tegning.“

9. Med Hensyn til Gymnastikundervisningen er der her i Skolen allerede i de sidste Aar foretaget en saadan Udvidelse, at der iaar anvendes 17 Timer om Ugen dertil (istdf. 8 Timer for 5 Aar siden). Om en yderligere Udvidelse handler følgende Cirkulære fra Ministeriet af 18. Januar d. A.

„Af de Forhandlinger, der gik forud for Loven af 1. April 1871 om Undervisningen i de lærde Skoler, vil det være Hr. Professoren bekjendt, at det var Ministeriets Hensigt at tilstræbe en større Udvikling af de Unges legemlige Kræfter ved en Udvidelse af Gymnastikundervisningen.

Ministeriet har, efter Modtagelsen af de fra Dem indhentede Oplysninger om Gymnastikkens Tilstand i Aarhus Kathedralskole, brevveklet med Gymnastikinspektøren om Sagen.

I sin nu indgivne Betænkning har Gymnastikinspektøren anset det ønskeligt, om der til Gymnastikken kunde henlægges en Time daglig for hver Klasse eller i alt Fald fire Timer ugenlig, saaledes at hver Klasse fik $\frac{1}{2}$ Time Øvelse daglig og to Gange ugenlig en hel Time, medens han har forment, at man ikke burde gaa ned under fire ugenlige Timer for hver Klasse. I Forbindelse hermed har han henpeget paa Nødvendigheden af, at det indskræpnes, at der under en Lærer ikke maa undervises et større Antal end 30 Disciple og i Hugning ikke et større Antal end 15, og at, for saa vidt Holdene, hvori Disciplene ere delte, ere større, de da deles i flere Afdelinger under

hver sin Lærer, saa fremt der ved Skolen haves dertil fornøden Plads i Gymnastiklokalet.

Ministeriet maa med Gymnastikinspektøren være enig i, at hver Klasse — 7de Klasse (ny 5te og 6te) derunder indbefattet — ikke bør fra Begyndelsen af Skoleaaret 1873—74 at regne have et mindre Timetal i Gymnastik og Hugning end fire ugenlige Timer, samt at det bør paases overholdt, hvad Gymnastikinspektøren efter det ovenfor anførte har foreslaaet om Størrelsen af de enkelte Hold, hvori Disciplene ere delte, og man skulde derfor anmode Dem om i saa Henseende at søge at træffe den videre fornødne Ordning og derom at optage det nærmere paa Deres Forslag til Fag- og Timefordelingen for 1873—74.

Ministeriet skal imidlertid tilføje, at naar man har indskrænket sig til Minimum af det af Gymnastikinspektøren foreslaaede ugenlige Timetal, kan man ikke tilbageholde den Bemærkning, at man vilde paa-skjønne enhver Bestræbelse fra Deres Side for en yderligere Udvidelse af Gymnastiktimerne i den af Gymnastikinspektøren antydede Retning; men Ministeriet har troet, at dette vilde finde sin bedste Løsning ved en Konference imellem Dem og Gymnastikinspektøren, som derfor under Dags Dato er tilskrevet om, naar han paa sine Inspektionsrejser besøger Aarhus Kathedralskole, nærmere at forhandle Sagen med Dem.“

10. Da Bestemmelserne om Privatister vare ufuldstændige i Loven af 1. April 1871, har Ministeriet i Cirkulære af 13. Febr. d. A. og senere Skrivelse til en Rektor givet følgende Regler:

„Efter den i Lov af 1. April 1871 § 10 indeholdte Bestemmelse om, at de enkelte Skolers Forpligtelse til at modtage Privatister skal indskrænkes til et bestemt Antal, og at Ministeriet herom skal give de nærmere Regler, finder man at burde fastholde den i Bekjendtgjørelse af 13. Maj 1850 om Ophævelse af Examen artium § 11 givne Regel, saaledes at ingen Skole skal være forpligtet til enten ved 4de Klasses Hovedexamen eller ved Afgangsexamen at modtage flere end 6 Privatister til Deltagelse i Examen, dog at det iagttages, at, hvis der melde sig flere, gives

der de først (dog ikke førend April Maaned) anmeldte Fortrin. Derhos bliver der af Privatister, som hidtil efter § 25 i ovennævnte Bekjendtgjørelse af 13. Maj 1850 at erlægge et Examensgebyr af 3 Rd. for Adgang til 4de Klasses Hovedexamen og 7 Rd. til Afgangsexamen, der tilfalder den Skole, ved hvilken Privatisten examineres.“

„Foranlediget ved en Forespørgsel fra en Rektor ved en lærd Skole angaaende Skolens Forpligtelse til at examinere Privatister til 4de Klasses Hovedexamen, har Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet tilbagemeldt, at det med Rektoren er enigt i, at der ikke kan blive Spørgsmaal om at udstrække Prøven til andre Fag end dem, der ophøre enten for den sproglig-historiske eller den mathematisk-naturvidenskabelige Retning, idet det dog er tilføjet, at for det vistnok meget sjeldne Tilfælde, at en Privatist ved at læse Græsk og Naturlære samt have Øvelse i geometrisk Tegning maatte ville stille sig til Prøve i begge Retninger, maatte dette staa ham frit for, og Skolen være pligtig at prøve ham.“

II. Endelig tilføjes her de af Ministeriet indhentedede og derefter bekjendtgjorte statistiske Oplysninger om Discipelfrekvensen og Beneficiefordelingen i 1872—73.

Oplysninger om Discipelfrekvensen og Beneficiefordelingen i de offentlige lærde Skoler
for Skoleaaret 1872—73.

(affattede paa Grundlag af Forholdene den 1. Oktober 1872).

1. Discipelfrekvensen.

	1ste Klasse.	2den Klasse.	3die Klasse.		4de Klasse.		5te Klasse.		6te Klasse.		7de Klasse.	Ialt.
			(St.)	(R.)	(St.)	(R.)	(St.)	(R.)	(St.)	(R.)		
Metropolitanskolen.....	"	45		28		25		18		25	22	163
Frederiksborg Skole.....	"	11	(8)	14 (6)	(8)	12 (4)	(7)	14 (7)		9	9	69
Roskilde —	"	29	(24)	42 (18)	(25)	40 (15)		20		12	22	165
Rønne —	11	16	(7)	14 (7)	(4)	11 (7)	(3)	9 (6)	(2)	4 (2)	"	65
Odense —	"	33	(19)	41 (22)	(9)	19 (10)	(14)	30 (16)	(23)	31 (8)	16	170
Nykjøbing —	"	21		11		12		8		7	9	68
Aalborg —	"	38	(13)	22 (9)	(13)	27 (14)	(7)	19 (12)	(3)	10 (7)	12	128
Aarhus —	"	26	(20)	38 (18)	(9)	26 (17)	(7)	30 (23)		7	17	144
Ribe —	"	15		8		7		8		4	5	47
Viborg —	"	16	(5)	9 (4)	(15)	23 (8)	(11)	13 (2)		4	7	72
Randers —	"	17	(4)	14 (10)	(10)	14 (4)	(10)	16 (6)	(5)	7 (2)	11	79
Horsens —	"	23	(10)	18 (8)	(4)	15 (11)	(16)	24 (8)		10	13	103
Tilsammen..	11	290	(110)	259 (102)	(97)	231 (90)	(75)	209 (80)	(33)	130 (19)	143	1,273
Soro —	"	27	(18)	30 (12)	(12)	28 (16)	(15)	30 (15)	(9)	16 (7)	22	153
Ialt..	11	317	(128)	289 (114)	(109)	259 (106)	(90)	239 (95)	(42)	146 (26)	165	1,426

N.B. (St.) betegner: „studerende Disciple“, (R.) betegner: „Realdisciple“.

2. Beneficiefordelingen.

	Metropolitan- skolen.	Frederiksborg Skole.	Roskilde Sk.	Rønne Sk.	Odense Sk.	Nykjøb. Sk.	Aalborg Sk.	Aarhus Sk.	Ribe Sk.	Viborg Sk.	Randers Sk.	Horsens Sk.	Ialt.	pCt. af Bene- ficietpladserne.
Discipeltallet den 1. Oktbr. 1872 var	163	69	165	65	170	68	128	144	47	72	79	103	1,273	
Antallet af ekstraordinære Gratister udgjorde	3	1	"	4	5	9	4	1	2	2	6	3	40	
Til Rest. . .	160	68	165	61	165	59	124	143	45	70	73	100	1,233	
Antallet af Beneficiepladserne*)..	8	11	28	20	28	10	21	24	8	12	12	17	199	
Disse ere saaledes fordelt:														
1. Næringsdrivende	3	4	10 + $\frac{1}{3}$	8	7 + $\frac{5}{2}$	5	4 + $\frac{1}{2}$	9 + $\frac{1}{2}$	2	4	4 + $\frac{1}{2}$	4 + $\frac{2}{2}$	74	37
2. Kommunale Bestillingsmænd, Skolelærere og Pensionister.	1	1	1	1	7 + $\frac{3}{2}$	3	1	1	1	3	2 + $\frac{1}{2}$	4 + $\frac{1}{2}$	28 $\frac{1}{2}$	15
3. Embedsmænd	1 + $\frac{1}{2}$	2	9	5	$\frac{7}{2}$	1	3 + $\frac{2}{2}$	7 + $\frac{2}{2}$	3	3 + $\frac{1}{2}$	1 + $\frac{2}{2}$	2 + $\frac{2}{2}$	43 $\frac{1}{2}$	22
4. Jordbrugere	"	"	"	4	4	1	4	2	"	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	17	8
5. Enker (efter alle Klasser)...	2	4	7 + $\frac{1}{2}$	2	4 + $\frac{2}{2}$	"	4 + $\frac{2}{2}$	2	2	$\frac{2}{2}$	1	2 + $\frac{3}{2}$	35	18
	8	11	28	20	28	10	20	24	8	12	12	17	198	

NB. Brøkerne betegne, hvormange Pladser der have været delte.

Under Nr. 1 ere henregnede Prokuratorer, praktiserende Læger, Landinspektører, private Fuldmægtige og andre private Betjente. Under Jordbrugere ere henregnede Gaardeiere, Husmænd, Forpagtere og Forvaltere.

De 4 $\frac{1}{2}$ Beneficiepladser for Sønner af Embedsmænd falde med 23 Pladser paa gejstlige, med 10 paa militære og 10 paa civile Embedsmænds Sønner.

*) For Metropolitanskolen $\frac{1}{20}$, for Rønne Skole $\frac{1}{3}$ og for de øvrige Skoler $\frac{1}{6}$ af Discipeltallet.

II.

Skolen i Almindelighed. Lærerne.
Fag- og Timefordelingen.

I Skolens Lærerpersonele er iaar ikke foregaaet nogen Forandring, da det ved 1ste Klases Nedlæggelse kunde undgaas at reducere Antallet af Lærere, efter som der i Forvejen fandtes saa mange overtallige Timer, at endnu iaar alle kunde faa fuldstændig Beskæftigelse. Fra det kommende Skoleaars Begyndelse, da 2den Klasse bortfalder, vil der derimod blive flere Lærerkrafter end der er Brug for, og det vil da ikke kunne undgaas, at en Reduktion finder Sted. — Kun er der sket en Forandring ved Sangundervisningen, idet Hr. Lærer E. Meyer efter eget Ønske er frattraadt og Hr. Musiklærer L. Nathan efter Ministeriets Bemyndigelse af Rektor er antaget i hans Sted fra 1. Maj d. A. Hr. Meyer havde allerede flere Gange ytret, at det for hans øvrige Forretninger var ham besværligt at overkomme disse Timer, men han formaaedes dog til at vedblive, indtil det lykkedes at skaffe en dygtig Eftermand.

Fag- og Timefordelingen har været følgende:

Rektor Professor Dr. phil. Lund:			
Latin og Græsk i VII Kl.	16	Timer	ugl.
Overlærer Professor Funch: Tysk i			
IV—VI Kl. samt Realklasserne,			
1 Time Dansk med den naturv.-			
math. Afd. af V Kl.	21	—	—
Overlærer Hovgaard: Hebraisk i			
VII Kl., Historie i de studerende			
Klasser, Geografi i IV—VI Kl.	23	—	—
Adjunkt Munch: Historie og Geo-			
grafi i Realklasserne, Dansk i			
IV og III Kl.	23	—	—

Adjunkt Warming: Naturlære i VII, VI og V Kl. samt V Realkl., Mathematik i V Realkl. A og B	24	Timer	ugl.
Adjunkt Schaldemose: Fransk i hele Skolen.....	26	—	—
Adjunkt Ostermann: Matematik i VII—IV Kl.....	24	—	—
Adjunkt Neergaard: Græsk i VI Kl., Latin i V og IV Kl., Dansk i III Realkl.....	23	—	—
Adjunkt Høegh-Guldberg: Skrivning og Tegning i alle Klasser.	20	—	—
Adjunkt Gram: Dansk i VII—IV Kl. og V Realkl. A og B, Religion i VII, V, IV og V Realkl. B.....	22	—	—
Adjunkt Kleisdorff (tillige Skolens Inspektor): Latin i VI Kl., Engelsk i alle Klasser.....	24	—	—
Konst. Lærer, Cand. philol. Lohse: Græsk i V Kl., Latin, Tysk og Geografi i III Kl., Tysk, Historie og Geografi i II Kl.....	23	—	—
Konst. Lærer, Cand. theol. Engell: Dansk i II Kl., Religion i IV, III og II Kl. samt III Realkl., Matematik i IV Realkl. og III Kl.....	25	—	—
Konst. Lærer, Cand. mag. Hoffmeyer: Naturhistorie i alle Klasser, Matematik i III Realklasse og Regning i II Kl.....	25	—	—
Syngelærer Meyer (siden Nathan).	6	—	—
Gymnastiklærer, Prmltn. Jürgensen	17	—	—
Gymnastikassistentterne, Oversergenterne Petersen og Wasmann	17	—	—

Det hvert Fag i hver Klasse tillagte Timetal ses af efterfølgende Tabel. Ved 7de Klasse betegne A og B den toaarige Klasses Afdelinger; ved 6te og 5te Kl. betegner S og M den sproglige og matematiske Retning, som have været adskilte i 5 Timer om Ugen. Realklasserne have været helt adskilte fra de studerende Klasser dels paa Grund af Antallet, dels fordi de tidligere brugte Lærebøger forhindrede en Forening.

	II	III	III R	IV	IV R	V	V RB	VI	V RA	VII	Ugentl. Timer.	
						S. M.	S. M.			A B		
Dansk	5	3	3	2	2	2+1	2	2+1	2	2	27	
Tysk	4	2	3	2	3	2	3	2	4	"	25	
Fransk	4	3	3	3	3	2	2	2	3	1	26	
Engelsk.....	"	"	3	"	4	"	3	"	3	1	2	16
Latin	"	6	"	8	"	7	"	8	"	1+8+1	39	
Græsk	"	"	"	"	"	5	"	5	"	1+4+1	16	
Religion	2	2	2	2	2	2	2	"	"	"	2	16
Historie.....	2	2	2	2	2	3	3	2	3	2+1+2	26	
Geografi.....	2	2	2	2	2	1	2	2	2	"	17	
Naturhistorie...	2	2	2	2	2	2	2	2	2	"	14	
Naturlære	"	"	"	"	"	2	2	2	2	1+3+1	11	
Arithm. og Regn.	5	} 6	} 6	} 6	} 6	} 4	} 6	} 5	} 7	} 2	} 2	} 59
Geometri	2											
Geom. Tegning.	2											
Skrivning.....	2	2	2	1	2		1		1		11	
Tegning	2	"	2	"	2		2		1		9	
	30	30	30	30	30	30	30	30	30	29	32	
Sang.....	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	6	
Gymnastik.....	4	4	4	4	4	4	3	3	3	2	17	
Hebraisk.....	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2	2	
	36	36	36	36	36	36	35	35	35	35	38	335

III.

Disciplene. Afgangsprøverne.

Af de 156 Disciple, som Skolen talte ved Udgivelsen af forrige Aars Indydelsesskrift (s. dette S. 83), udmeldtes før og efter Hovedexamen 8: A. Lehmann, H. G. Schmidten, V. Petersen, O. B. Friis, M. T. Knudsen, T. Freiesleben, H. T. Buchtru, N. O. Ravn; efter bestaaet Afgangsexamen afgik 10 Studenter og 13 Realister, hvis Navne og

Examenskarakterer findes anførte nedenfor. Ved det ny Skoleaars Begyndelse var Antallet af ældre Disciple saaledes 125. Der optoges den 15. August 1872 et Antal af 19 ny Disciple, saa at Skoleaaret begyndte med 144. I Løbet af samme er optaget 3 og udmeldt 15, desuden 1 død*), saa at Antallet før Øjeblikket er 131, fordelt i Klasserne som nedenfor er angivet. De udmeldte findes anførte hver paa sit Sted. I den følgende Liste opføres alle Disciplene — med Undtagelse af 7de Klasse, hvor Omflytning kun finder Sted efter Hovedexamen og Halvaarsexamen i December — efter den Plads, de havde ved Skoleaarets Begyndelse eller deres Optagelse i Skolen med Tilføjelse i () af deres nuværende Klassenummere. Ved dem alle er Faderens Navn og Stilling tilføjet, og naar intet andet Sted angives, er deres Hjem i eller ved Aarhus. De med * foran betegnede Disciple ere optagne ved Begyndelsen eller i Løbet af indeværende Skoleaar; disses Fornavne samt Alder ere fuldstændig angivne.

VII Klasse.

A. N. S. Boesen (Stiftsprovst B.) — L. Christensen (afdøde Pastor C. i Hjortshøj). — V. J. Güldenchrone (Baron G. til Stenege), udmeldt til 1. Oktober 1872. — V. Holst (Etatsraad, Jernbandedirektør H.) — N. Langballe (Prokur., Kæmner L.) — J. O. Lund (Malermester L.) — *Herluf Ludvig Gottlob Rosenkrantz (Kammerherre, Baron, Stiftamtmand R. i Viborg) optaget ved særlig Tilladelse af Ministeriet. — J. Sørensen (Gaardejer S. Jensen

*) Harald Lehmann, en Søn af Etatsraad, Amtsforvalter Lehmann i Aarhus, døde den 27. Marts 1873 af en Hjertesygdom. Han havde forrige Aar udstaaet en meget lang Sygdom, og efter at han paa ny kom paa Skolen arbejdede han, trods megen legemlig Svaghed, med stor Flid og Alvor for at indhente det forsømte. Men Kræfterne vare saa faa, at han efter et nyt Sygdomsanfald i kort Tid bukkede under for Døden, savnet af Lærere og Kammerater.

i Kradbjerg). — H. Weis (Cand. polyt., Møllejeer W.). I alt først 9, tilsidst 8 Disciple.

B. H. W. Ankjær (Oberst A.). — A. V. Biering (Exam. juris B.). — H. A. F. Brasch (Sekretær B.). — R. E. C. Broager (Pastor B. i Dybe). — T. E. Budtz (afdøde Pastor B. i Maarslet). — R. V. B. Honum (Kammerraad, Stiftslandinspektør H.). — G. L. F. V. S. Malling (afdøde Kjøbmand M.). — C. Schoubye (Kjøbmand S.). I alt 8 Disciple.

VI Klasse.

1 (3) O. Gedde (Oberst G.). 2 (2) L. S. Vogelius (Kjøbmand V. i Silkeborg). 3 (1) C. C. P. Koch (Provst K. i Gjerrild). 4 (4) H. S. Ankjær (Broder til H. W. Ankjær i VII Kl. B). 5 (5) J. E. Sundorph (Proprietær S. til Haraldsmark). 6 (6) N. C. M. T. Pedersen (Landinspektør P. ved Aarhus). 7. E. Weis (Justitsraad, Fysikus Dr. W.), udmeldt ved Nyaar 1873. I alt først 7, tilsidst 6 Disciple.

V Realklasse A.

1 (3) T. J. Erichsen (Farver E.). 2 (1) T. T. Krøger (Proprietær K. til Isgaard paa Mols). 3 (6) F. C. S. Liisberg (Dyrlæge L.). 4 (2) H. K. J. Beck (Oberst B.). 5 (7) A. A. Krøger (Broder til N. 2 i samme Klasse). 6 (5) J. E. Grooss (Læderhandler G.). 7 (4) J. C. Glæsel (Kasserer G.). I alt 7 Disciple.

V Klasse.

1 (2) V. C. S. Thoresen (Alterdegn T.). 2 (1) A. Bech (Kaptejn B.). 3 (4) C. Petersen (Hoboist P.). 4 (5) S. C. Borch (Pastor B. til Vejlbjby). 5. H. Lehmann (Etatsraad, Amtsforvalter L.), død 27. Marts 1873. 6 (4) E. F. F. Selmer (Stationsforvalter S. i Hadsten). 7 (6) F. E. P. G. Koch (Proprietær K. til Thomasminde). I alt først 7, tilsidst 6 Disciple.

V Realklasse B.

1 (1) A. J. V. Holstein-Rathlou (Godsejer H.-R. paa Rathlousdal). 2. J. P. Mikkelsen (Møllebygger M.), udmeldt til 1. April 1873. 3. H. Faur-schou (Proprietær F.), udmeldt til 1. Januar 1873. 4 (12) T. N. Lange (Kammerraad L. til Kalbygaard). 5 (2) W. A. Seiersen (Konsul S.). 6 (1) G. W. Hovgaard (Overlærer H.). 7 (7) H. K. E. Koch (Broder til N. 3 i VI Klasse). 8 (9) H. H. Hon-nens de Lichtenberg (Major, Kammerjunker H. de L., Stamhusbesidder til Bidstrup). 9 (13) P. Mørk (Konsul M.). 10 (7) F. E. Glæsel (Broder til N. 7 i V Realkl. A). 11. C. F. Petersen (Handelsagent P.), udmeldt til 1. April 1873. 12 (5) J. M. M. Jen-sen (Hotelejer J.). 13 (11) J. C. Dyhr (Vognmand D.). 14 (8) S. C. W. Lottrup (Gaardejer L. i Ham-mershøj, Plejefader Kjøbmand M. C. L.). 15 (10) *Christian Johan Vilhelm Mule, født $28/10$ 55 (Pastor M. i Hundslund). 16 (6) *Sigvard Neergaard, født $15/3$ 1859 (Oberst N.). I alt først 16, tilsidst 13 Disciple.

IV Klasse.

1 (2) H. M. Bering (afd. Kjøbmand B.). 2 (7) H. Federspiel (Kammerraad, Postmester F.). 3 (1) L. Hammerich (Byfoged, Politimester H.). 4 (3) H. J. Liisberg (Raadmand L.). 5 (4) W. J. Honum (Broder til R. Honum i VII Kl. B). 6 (5) J. Schwensen (Pastor S. i Hørup paa Als). 7 (9) A. Lund (Proprietær L. til Slemminggaard). 8 (6) R. L. Borch (Broder til N. 4 i V Kl.). 9 (8) F. J. C. Gerdes (Kommerceraad G.). I alt 9 Disciple.

IV Realklasse.

1 (13) V. Larsen (Vinhandler L.). 2 (7) H. Gøtzsche (Kjøbmand G.). 3 (1) N. S. Erhardi (Proprietær E. til Kongsgaard). 4 (2) V. Lindholm (Oversergent L.). 5 (12) O. C. J. Lottrup (Kjøbmand

J. C. L.). 6. A. F. F. L. Wedell-Wedellsborg (afd. Baron W.-W.), udmeldt til 1. April 1873. 7 (11) H. T. C. Friis (Branddirektør, Godsforv. F. paa Kirstinehøj). 8 (9) J. Sachs (afd. Smedemester S.). 9 (3) S. Schoubye (Broder til C. Schoubye i VII Kl. B). 10 (4) T. A. F. Müller (Vejinspektør M.). 11 (16) F. Larsen (Broder til N. 1 i samme Klasse). 12 (5) H. V. Brogè (Grosserer B.). 13 (8) A. K. E. Pries (Skovrider P., Louisenlund). 14. R. H. Tomkins (Grosserer T. i London), udmeldt til 1. April 1873. 15. O. E. Spliid (Kjøbmand S.), udmeldt til 1. April 1873. 16. C. L. Ziegler (Slagtermester Z.), udmeldt til 1. April 1873. 17 (15) E. V. Ziegler (Broder til den foregaaende). 18 (10) A. E. R. E. Leitner (Proprietær L. til Sandergaard). 19 (14) C. S. Lichtenberg (afdøde Proprietær L. til Hessel). 20 (6) *Jens Andersen Blichfeldt, født $10/6$ 59 (Kjøbmand B. i Hadsten). I alt først 19, siden 20, tilsidst 16 Disciple.

III Klasse.

1 (9) A. Lehmann (Broder til N. 5 i V Kl.). 2 (6) B. J. L. Rehling (Justitsraad, Herredsfoged R. i Odder). 3 (13) J. O. K. C. N. Monrad (Kjøbmand M.). 4 (4) P. S. (Bech) Meyer (afdøde Snekermester B., iaar adopteret af Bagermester Meyer, hvis Navn han har faaet). 5 (1) K. A. Hammerich (Broder til N. 3 i IV Kl.). 6 (2) T. Hansen (Skolelærer H. i Jexen). 7 (3) F. J. Heramb (Oberst H.). 8 (8) K. J. S. Panduro (Pastor P. i Silkeborg). 9 (7) O. V. Hansen (Proprietær H. til Gammelgaard). 10 (12) H. H. S. Ankjær (Broder til W. Ankjær i VII Kl. B og N. 4 i VI Kl.). 11 (15) L. B. Liisberg (Broder til N. 4 i IV Kl.). 12 (17) J. C. H. Tegner (Justitsraad, Overingeniør T.). 13 (10) C. G. A. Beck (Broder til N. 4 i V Realkl. A). 14 (16) C. P. G. Bayer (Overingeniør, Lt. B.). 15 (14)

A. V. Ravn (Oberst R.). 16 (19) C. V. Lütken (Godsforvalter L. i Grenaa). 17 (11) *Otto August la Cour Brandt, født $\frac{1}{2}$ 61 (afdøde Pastor B. i Storing). 18 (5) *Vilhelm Peter Møller, født $\frac{15}{9}$ 58 (Gaardejer M. i Fjederballe). 19 (18) *Niels Mønsted, født $\frac{21}{5}$ 58 (Fotograf og Kollektør M.). I alt 19 Disciple.

III Realklasse.

1. P. V. Hasselqvist (afdøde Kateket H. i Stege), udmeldt 1. Okt. 1872. 2. V. L. Rahr (Grosserer R.), udmeldt 1. Okt. 1872. 3 (5) V. K. Assens (Kjøbmand A.). 4 (1) T. E. V. Holm (Vognmand H.). 5 (8) S. C. Simesen (forhenv. Propr. S. paa Ludvigsholm). 6 (2) C. J. Petersen (Overserg. P.). 7 (6) C. F. R. Boeck (Pastor B. i Hornslet). 8 (4) C. M. Werner (Fabrikant W.). 9 (3) A. E. Værum (Skomagermester V.). 10 (12) H. C. Brasch (Broder til H. Brasch i VII Kl. B). 11 (11) J. C. E. Larsen (Broder til N. 1 og 11 i IV Realkl.). 12 (10) H. C. J. Warming (Bundtmager W.). 13. J. Honnens (Broder til N. 8 i V Realkl. B), udmeldt til 1. Jan. 1873. 14 (7) M. Baadsgaard (Kjøbmand B.). 15 (13) C. A. M. Flagstad (Kammerraad, Bankbogholder F.). 16 (14) J. H. Schmidt (Træ- og Finerhandler S.). 17 (9) *Carl Johan Wistoft, født $\frac{23}{5}$ 60 (Kjøbmand W.). I alt først 17, tilsidst 14 Disciple.

II Klasse.

1 (17) S. S. Mørk (Broder til N. 9 i V Realkl. B). 2 (5) V. F. Fleron (Regimentsbøssmager F.). 3 (9) J. C. Preis (afdøde Kjøbmand P.). 4 (3) C. E. G. O. Baland (Oberst B.). 5 (4) P. S. Stamp (Telegrafbestyrer S.). 6 (1) C. Dalgas (Ingeniørkaptejn D.). 7 (12) V. Lehmann (Broder til N. 5 i V Kl. og N. 1 i III Kl.). 8 (7) A. A. Liisberg (Broder til N. 3 i V Realkl. A). 9 (11) C. V. Federspiel

(Broder til N. 2 i IV Kl.). 10. V. O. V. Lindholm (Kammerherre L.), udmeldt til 1. April 1873. 11 (18) L. Tegner (Kjøbmand T. i London). 12 (13) F. J. Packness (Kjøbmand P.). 13 (20) E. K. H. Wanschler (Premierltnt., Sekretær ved Jernbanekont. W.). 14. R. V. Sørensen (Banemester, Ingeniør S. i Skanderborg), udmeldt til 1. Okt. 1872. 15 (15) *Christian Vilhelm Bang, født $\frac{8}{11}$ 61 (Oliemøller B.). 16 (23) *Hans Joakim Bartels, født $\frac{8}{5}$ 62 (Skomagerm. B.). 17 (24) *Oluf Johannes Julius Døcker, født $\frac{7}{4}$ 60 (Kjøbmand D.). 18 (2) *Julius Frandsen, født $\frac{1}{9}$ 62 (Kjøbmand F.). 19 (8) *Christian Carl Gøtzsche, født $\frac{31}{3}$ 61 (Broder til N. 2 i IV Realkl.) 20 (16) *Robert Mikael Koppel, født $\frac{17}{4}$ 62 (Kjøbmand K.). 21 (6) *Carl Adolf Købke, født $\frac{11}{12}$ 61 (Kommandør, Overlods K.). 22 (21) *Valdemar Frederik Langballe, født $\frac{22}{2}$ 61 (Broder til N. Langballe i VII Kl. A). 23 (19) *Herluf Larsen, født $\frac{10}{9}$ 62 (Broder til N. 1 og 11 i IV Realkl., 11 i III Realkl.). 24 (25) *Christian Leth Spliid, født $\frac{3}{7}$ 61 (Broder til N. 15 i IV Realkl.). 25 (14) *Jakob Peter Ryberg, født $\frac{1}{11}$ 61 (Kaptejn R.). 26 (22) *Niels Peter Winge, født $\frac{20}{7}$ 61 (Prokurator W.). 27. *Peter Thomsen, født $\frac{6}{11}$ 59 (Forpagter T. paa Petersminde), udmeldt til 1. April 1873. 28 (10) *Carl Steenstrup, født $\frac{11}{9}$ 61 (Premierltnt. S.). Ialt først 26, siden 28, tilsidst 25 Disciple.

Til de i Juni—Juli 1872 afholdte Afgangsprøver indstillede sig efterfølgende 10 studerende Disciple foruden 1 Privatist og 13 Realister, der alle bestode med efternævnte Resultat.

1. Afgangsexamen for Studerende.

1. Bartholdy, Conrad Johan, født 12. Marts 1853.
2. Freiesleben, Carl Olaf Theodor, født 2. Okt. 1853.

3. Hammerich, Emil, født 6. April 1855.
4. Höffory, Johan Peter Julius, født 9. Febr. 1855.
5. Knudsen, Hans Christian, født 30. April 1854.
6. Liisberg, Peter Johannes, født 5. Juli 1855.
7. Lunn, Villars Hilmar, født 5. Marts 1855.
8. Skjerbek, Carl Emil, født 15. April 1855.
9. Thomsen, Osvaldus Alexander Martinus, født 18. Maj 1853.
10. Warming, Sofus Høeg, født 18. Novbr. 1854, samt Privatisten Peter Alfred Buntzen Ipsen, født 17. Marts 1852.

2. Realafgangsexamen.

1. Købke, Valdemar, født d. 23. Juni 1855.
2. Valeur, Christian Berger, født 23. Juni 1856.
3. Hammerich, Carl Ulrik, født 20. Oktb. 1856.
4. Berthelsen, Berthel Palle, født 26. Jan. 1857.
5. Jensen, Carl Emil, født 12. Maj 1856.
6. Holstein-Rathlou, Huno Filip August, født 10. Septbr. 1855.
7. Terndrup, Julius Viggo Filip, født 6. April 1854.
8. Rasmussen, Rasmus Marius, født 13. Febr. 1856.
9. Nielsen, Axel Emil Valdemar, født 28. Septbr. 1854.
10. Vissing, Johan Viggo Henrik Christian Rybner, født 16. Juni 1856.
11. Secher, Jakob Frederik Vilhelm, født 11. Aug. 1856.
12. Schaarup, Carl Ferdinand, født 14. April 1856.
13. Tørsleff, Hans Marius, født 12. Aug. 1854.

De skriftlige Prøver foretoges 15.—19. Juni, de mundlige for de Studerende 20.—22 Juni, for Realisterne 10.—13. Juli. Opgaverne til de skriftlige Prøver meddeles her.

A. Afgangsexamen for Studerende.

1. Udarbejdelse i Modersmaalet. a) (bunden Opgave) Grønlands Naturforhold og Befolkning. b) (fri Opgave) Hvad forstaaes ved Modgangens Skole og hvorledes bidrager den til at udvikle Karakteren?

2. Oversættelse fra Dansk til Latin. Da Themistokles, den berømte atheniensiske Feltherre, som, vi vide, ogsaa i andre Ting var baade en klog og en vittig Mand, engang bekjendtgjorde, at han vilde sælge en Landejendom, tilføjede han, efterat have rost dens øvrige Fortrin, at der var en god Nabo. Han antydede næsten spøgende, at han ansaa dette for en stor Anbefaling til at forhøje Værdien. Allerede mange Menneskealdere før Themistokles havde Hesiodus i det Digt, i hvilket han giver Forskrifter om Landvæsenet, hvilket vi endnu have, sagt, at en ond Nabo var et stort Tab, en god en stor Fordel. Hos Romerne nævnte den ældre Cato, da han opregnede, til hvilke Ting der burde tages Hensyn ved at købe en Landejendom, næstefter Luftens Sundhed og Markens Frugtbarhed, Vej og Vand og Nabo. Det er ikke underligt, at det især er dem, der skrive og tale om Landvæsenet, der paaminde om, hvor magtpaaliggende det er at have gode Naboer. Thi de, der leve i store Byer, imellem en stor Mængde Mennesker, af hvilke de kunne vælge, hvem de ville omgaaes, og de, hvis Forretninger for det meste udføres inde i Husene, trænge mindre til gode Naboer og mærke mindre de Ulemper, som slette Naboer bringe. Men anderledes forholder det sig paa Landet. Thi ligesom der selve Omgangen med gode og velvillige Naboer medfører stor Behagelighed, saaledes kunne de ogsaa ved Raad og Hjælp yde stor Nytte; men slemme og trættekjære og uretfærdige Naboer yde ikke blot ingen Behagelighed eller Hjælp, men de paaføre Tab og tvinge til stedse ligesom at være paa Vagt og forstyrre Sindets Ro ved Strid og Trætte. Thi det er et sandt Ordsprog, at Ingen kan leve i Fred længere end hans Nabo vil.

3. Oversættelse fra Latin til Dansk. *Æschines quidam, amicus Socratis et discipulus, dialogos ediderat, in quibus quemadmodum apud Platonem Socrates colloquens cum varii generis hominibus inducebatur. In uno ex his libris Socrates narrabat Aspasiæ aliquando cum Xenophontis uxore, quam nuper duxerat, et cum ipso Xenophonte ad hunc modum locutam esse: "Dic mihi, quæso, Xenophontis uxor: si vicina tua melius habeat aurum, quam tu habes, utrum illud an tuum malis?" Illud, inquit. "Quid, si vestem et ceterum ornatum muliebrem pretii maioris habeat, quam tu habes, tuane an illius malis?" Respon-*

dit: Illius vero. "Age, inquit, si virum illa meliorem habeat, quam tu habes, utrum tuum virum malis an illius? Hic mulier erubuit; Aspasia autem ad Xenophontem conversa: "Quæso, inquit, Xenophon, si vicinus tuus equum meliorem habeat, quam tuus est, tuumne equum malis an illius?" Illius, inquit. "Quid, si fundum meliorem habeat, quam tu habes, utrum tandem fundum habere malis? Illum, inquit, meliorem scilicet. "Quid, si uxorem meliorem habeat, quam tu habes, utrum tuam an illius malis?" Atque hic Xenophon quoque tacuit. Tum Aspasia, Quoniam uterque vestrum, inquit, id mihi solum non respondit, quod ego solum audire volueram cuiusque causa cetera interrogaveram, egomet dicam, quid uterque vestrum cogitet; nam et tu, mulier, optimum virum vis habere et tu, Xenophon, uxorem habere lectissimam. Itaque utrique vestrum elaborandum est, ut neque vir melior quisquam sit neque uxor præstantior. Nam si hoc perfecteritis, neque tu, Xenophon, aliam requires uxorem neque tu, mulier, alium maritum, sed libentissime vitam una agetis.

4. Opgave i Arithmetik. 1. At udvikle Formler for a) Summen af Leddene i en Differensrække (arithmetisk Progression), b) Summen af Leddene i en Kvotientrække (geometrisk Progression), c) Produktet af Leddene i en Kvotientrække.

2. En Kvotientrække begynder med $1_{,001}$, Kvotienten er $1_{,001}^2$, Produktet af de n første Led er $1_{,5105116}$; hvor stor maa n være?

3. Hvor stort maa det første Led i en Differensrække være, naar Differensen er $\frac{1}{2n}$ og Summen af dens n første Led skal være lig en Kvotientrækkes Sum, hvis første Led er 1, hvis Kvotient er $\frac{1}{2}$ og som har n Led. Ex. $n = 10$; $n = 1000$.

5. Opgave i Geometri. 1. Af en spids Vinkel A og dens modstaaende Side a i en retvinklet Trekant beregnes de andre Stykker.

2. Saavel ved Konstruktion som ved Beregning bestemmes en Trekant af dens ene Vinkel A og Højderne h_b og h_c paa dens to tilstødende Sider. Beregningen udføres for $A = 100^\circ$, $h_b = 4'$, $h_c = 5'$, saaledes at Sider, Vinkler og Areal findes.

B. Afgangsexamen for Realister.

1. Udarbejdelse i Modersmaalet. a) (bunden Opgave) At beskrive Forbindelsen imellem Nordsoen og Østersøen. b) (fri Opgave) Har Mennesket Pligter med Hensyn til dets eget Legeme?

2. Oversættelse fra Dansk til Tysk. Det er bekjendt, at man plejer at kalde Slutningen af det femtende Aarhundrede de store geografiske Opdagelsers Periode, fordi Kundskaben om

Verden og dens Lande da i kort Tid blev overordentlig udvidet¹⁾. Imellem de Mænd, der herved udmærkede sig og vandt et berømt Navn, kan Ingen foretrakkes for Christopher Columbus, Opdageren af Amerika. Denne Mand var fød i Genua; men da han hverken i sit Hjem eller andensteds havde fundet Hjælp og Understøttelse, drog han til Spanien, hvor Dronning Isabella og Kong Ferdinand gjorde ham det muligt at foretage den Opdagelsesrejse, hvortil han havde udkastet Planen, idet de udrustede tre smaa Skibe og gave ham Kommandoen²⁾ over dem. Han opdagede St. Domingo og andre vestindiske Øer og naaede Kysten af Fastlandet. Men han blev i Spanien behandlet utaknemmeligt, anklagedes og kastedes i Fængsel og døde tilsidst fattig og forladt.

1) udvide, erweitern. 2) Kommando, Befehl.

3. Oversættelse fra Dansk til Engelsk. Da Edvard den Tredie, Konge af England, efter en lang Belejring havde indtaget Calais, som dengang tilhørte Englænderne, men havde gjort Oprør, befalede han, forbitret over Frafaldet¹⁾ og den langvarige Modstand, at sex af de mest anselige Borgere skulde henrettes²⁾, idet han overlod Indbyggerne at vælge Ofrene³⁾ og fremstille dem for ham. Da Beboerne, slagne af Skræk, vægrede sig ved at gøre et Valg, tilbød Eustace de St. Pierre, en Borger af første Rang, som havde taget stor Del i Byens Forsvar, sig selv til at være en af de sex. Dette Højsind⁴⁾ vakte saadan Beundring, at fem andre fulgte hans Exempel. Disse sex Mænd førtes barfodede, med Strikker⁵⁾ om Halsen, til Kongen, overrakte ham Stadens Nøgler og ventede deres Skjæbne. Men da den engelske Dronning blev underrettet om deres heltemodige Opførsel, kastede hun sig for Kongens Fødder, idet hun bad ham benaade dem, og Kongen gav efter for hendes Bønner og for den Beundring, som han selv ikke kunde negte⁶⁾ de brave Mænd.

1) *Fra fald, insurrection.* 2) *henrette, put to death.* 3) *Offer, vic-time.* 4) *Højsind, generosity.* 5) *Strikke, halter.* 6) *negte, refuse.*

4. Opgave i Arithmetik. I en Sparekasse, der beregner $4\frac{1}{2}$ Procent helaarlig Rente, have A og B indskudt Kapitaler, der voxe ved Rente og Rentes Rente. A har gjort 3 Indskud, nemlig 100 Rd. for 40 Aar siden, 200 Rd. for 25 Aar siden, og 400 Rd. for 10 Aar siden. B har kun gjort et Indskud, nemlig 500 Rd. Naar nu begge Kapitaler for Øjeblikket have naaet samme Størrelse, hvor længe har da B's Kapital staaet?

5. Opgave i Regning. En Mand kjøber 1000 Tdr. Korn, som han bortsender tilsøs. Hans samlede Udgift udgjør 5 Rd.

38 Sk. for Tønden. 7 Procent af Ladningen kastes overbord i en Storm. 27 Procent af Ladningen forringes ved Søskade og sælges med 26 Procent Tab. 46 Procent af Ladningen sælges med 22 Procent Vinding. Resten af Ladningen sælges med $19\frac{1}{2}$ Procent Vinding. Hvor mange Procent vinder han paa det hele Foretagende?

6. Opgave i Geometri. I en retvinklet Trekant ere Katheterne a og b . Der forlanges Siden s af en ligesidet Trekant af samme Indhold. Til Exempel sættes $a = 333$ Fod, $b = 148$ Fod. Siden s forlanges i Fod med 2 Decimaler.

7. Opgave i geometrisk Tegning. Man tegner først en retvinklet og ligebenet Trekant. Denne forvandles ved geometrisk Konstruktion til en ligesidet Trekant af samme Indhold.

Ved Afgangsexamen for Studerende var Undervisningsinspektøren, Konferensraad, Professor Dr. phil. Madvig tilstede og deltog i Bedømmelsen af skriftlig Latin, Græsk og Historie. Som Examenskommissær ved Realafgangsexamen var af Ministeriet beskikket Docent, Dr. phil. Hecgaard, som censurerende i Tysk, Arithmetik, Geometri. Udenfor Lærerpersonalet deltog efter Indbydelse i Bedømmelsen 1) ved Afgangsexamen: Stiftsprovst Boesen i dansk Stil, 2) ved Realafgangsexamen: Stiftsprovst Boesen i dansk Stil, Kaptejn Bartels i Engelsk og Fransk, Pastor Schjødte i Historie, Kaptejn Colding i Geografi, Korpslæge Ingerslev i Naturhistorie, Professor Walther i Skrivning og Tegning.

Afgangsexamen for Studerende.

Juni 1872.	Dansk Stil. I.	Dansk Stil. II.	Latin, skriftl.	Latin, mundl.	Græsk.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Naturlære.	Points.	Hovedkarakter
Bartholdy, C. J. ...	g	g	g + 1/6	g + 1/6	g ÷ 1/3	mdl.	g ÷ 1/6	g + 1/3	tg	29	3die
Freiesleben, C. O. T.	g	g	g ÷ 1/6	g + 1/3	g	g + 1/3	g + 1/3	mg + 1/2	g ÷ 1/3	56	2den
Hammerich, E.	mg + 1/3	mg	mg	mg ÷ 1/6	mg ÷ 1/6	tg + 1/2	g	mg ÷ 1/3	g + 1/3	63	2den
Hoffory, J. P. J. ...	mg ÷ 1/3	mg	mg + 1/6	mg + 1/6	ug ÷ 1/3	g + 1/2	g + 1/6	g + 1/3	tg + 1/3	65	1ste
Knudsen, H. C.	g + 1/3	g	g	mg ÷ 1/3	g + 1/2	mg ÷ 1/3	g	g	tg	55	2den
Liisberg, P. J.	mg + 1/3	mg	mg	ug	ug ÷ 1/6	ug ÷ 1/3	mg + 1/2	mg + 1/2	ug	80	1ste m. U.
Lunn, V. H.	mg	mg + 1/3	g + 1/2	ug ÷ 1/3	mg + 1/3	mg + 1/6	mg + 1/2	ug ÷ 1/3	ug	77	1ste
Skjerbek, C. E.	mg + 1/3	g + 1/6	g ÷ 1/6	g ÷ 1/3	g	g + 1/3	g ÷ 1/6	g + 1/2	g	53	2den
Thomsen, O. A. M. ...	mg	mg ÷ 1/3	tg + 1/6	g ÷ 1/3	g	ug ÷ 1/3	mg + 1/2	mg + 1/6	ug	62	2den
Warming, S. H.	mg	g + 1/3	tg	g + 1/6	g ÷ 1/3	mg ÷ 1/3	mg ÷ 1/6	mg + 1/3	mg	58	2den
Ipsen, P. A. B. (Priv.) Dimitt. af Prof., Dr. phil. Whitte.	mg + 1/3	mg	tg + 1/3	mg ÷ 1/3	g + 1/3	g + 1/2	g ÷ 1/3	tg + 1/3	g ÷ 1/3	53	2den

For Hebraisk erholdt Thomsen mg ÷ 1/3

Afgangsexamen for Realister.

	Dansk.	Tysk.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Geografi.	Arithmetik.	Geometri.	Naturhist.	Naturlære.	Skrivning og Tegning.	Points.
Købke, V.	59	59	m	m	m	m	m	m	m	m	m	67
Valeur, C. B.	59	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	75
Hammerich, C. U.	59	59	u	m	m	m	m	t	m	m	u	61
Berthelsen, B. P.	59	59	u	m	m	u	m	t	m	t	m	58
Jensen, C. E.	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	57
Holstein-Rathlou, H. F. A.	59	59	m	m	m	m	m	t	m	m	m	56
Terndrup, J. V. F.	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	61
Rasmussen, R. M.	59	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	74
Nielsen, A. E. V.	59	59	t	t	m	m	m	u	m	m	u	61
Vissing, J. V. H. C. R. ...	59	59	59	59	t	m	m	t	t	59	59	54
Secher, J. F. V.	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	40
Schaarup, C. F.	59	59	m	m	59	59	59	59	59	59	m	51
Tørsleff, H. M.	59	59	59	59	59	m	md	md	59	59	59	36

IV.

Skolens Beneficier.

A. De Beneficier, som bortgives af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet efter Rektors Indstilling*), have i Skoleaaret 1872—73 været til-
lagte følgende Disciple:

*) Det meddeles her til Forældres og Værgers Underretning, at Ansøgninger om fri Skolegang eller de dermed i Forbindelse staaende Stipendier, som kunne stiles til Ministeriet eller til Rektor, maa indgives til Rektor ved det ny Skoleaars Begyndelse, senest inden Midten af September. Ansøgningen maa indeholde fuldstændige Oplysninger om Vedkommendes Formuesstilling og ledsages af paaalidelige Vidnesbyrd fra bekendte Mænd. Uagtet et Beneficium kun tildeles for et Aar ad Gangen, behøver den, der allerede har nydt et saadant, ikke fremdeles at ansøge derom, ligesom Skolen ogsaa selv indstiller dem, der ere værdige dertil, til Forhøjelse af et lavere Beneficium. De øvrige Legater ansøges ikke, men tildeles efter Indstilling og Bestyrelsens Beslutning. Ingen Discipel kan ansøge om Beneficium før efter et Aars Skolegang. — Iaar vil imidlertid næppe nogen ny Friplads kunne tilstaas nogen, forudsat at de hidværende Gratister vedblive at være det. Thi medens kun to Pladser blive ledige ved Dimission, vil Fripladsernes Antal blive indskrænket ved Frekvensens Aftagen paa Grund af 1. og 2. Klas-
ses Nedlæggelse.

1. Fri Undervisning: J. O. Lund, R. V. B. Honum, R. E. C. Broager, T. E. Budtz, C. Schoubye, N. C. M. T. Pedersen, V. C. S. Thoresen, A. Beck, C. Petersen, S. C. Borch, E. F. F. Selmer, M. H. Bering, F. J. C. Gerdes, V. Lindholm, J. Sachs, A. K. E. Pries, T. A. F. Müller, T. Hansen, C. J. Petersen.

2. Extraordinære Gratister (Lærersønner): G. W. Hovgaard.

3. Fri Undervisning og mellemste Stipendium (35 Rdl., alt at oplægge): J. Sørensen.

4. Fri Undervisning og Puggaards Legat (40 Rdl., Halvdelen at udbetale, Halvdelen at oplægge): J. C. Glæsel.

5. Undervisning mod nedsat Betaling (Halvdelen): F. C. S. Liisberg, H. T. C. Friis, K. I. S. Panduro, C. F. R. Boeck, A. E. Værum, H. C. J. Warming.

6. Laveste Stipendium (20 Rdl., alt at udbetale), J. E. Sundorph, A. Lund.

B. Det grevelige Moltkeske Legat for Embedsmænds Sønner (2 Portioner, hver paa 40 Rdl.), hvortil Lensbesidderen af Grevskaftet Bregentved udnævner (nu Kmhr. Grev F. Moltke), oppebæres af C. P. Koch og L. Hammerich.

C. Rosenkrantz's Legat (aarlig 46 Rdl. 72 Sk.) uddeles til 4 værdige og trængende Disciple af Biskoppen og Rektor, med Stadfæstelse af Stifterens Rigsraad Rosenkrantz's Descendent, Besidderen af Stamhuset Rosenholm, for Tiden Kmhr. Lensbaron Rosenkrantz. Heraf fik: T. E. Budtz, J. O. Lund og C. Schoubye hver 10 Rdl., J. Sørensen 16 Rdl. 72 Sk.

D. Pastor Hertels Legat (10 Rdl. hvert andet Aar), navnlig bestemt til Flidsbelønninger af gode Bøger for Disciple af Mellemlklasserne. Rektor indstiller til Stiftsøvrighedens Approbation. 1872 ud-

deltet det ikke, men vil senere iaar blive uddelt.

E. Student Davidsens Legat (2 Portioner, hver paa 10 Rdl., tildeles efter Rektor Indstilling af Stiftsøvrigheden): J. O. Lund og C. Petersen.

F. Foghs Legat (1 Portion paa 10 Rd. til en Dimittend, tildeles efter Rektors Indstilling af Ejeren af Ryomgaard, nu Godsejer Mourier-Petersen): O. A. M. Thomsen.

G. Stougaards Legat (1 Portion paa 8 Rdl., tildeles efter Rektors Indstilling af Stiftsøvrigheden): O. A. M. Thomsen.

H. Pastor Schoubyes Legat (1 Portion paa 40 Rdl., tildeles af Rektor og Lærerne til en Dimittend): C. E. Skjerbek.

I. Kantor J. Kabells Legat (1 Portion paa 40 Rdl., tildeles af Rektor og Lærerne til en Dimittend): P. J. Liisberg (2 Aars Portioner).

K. Pastor A. L. Kabells Legat (1 Portion paa 40 Rdl., tildeles af Rektor og Lærerne til en Dimittend): O. A. M. Thomsen (2 Aars Portioner).

L. Nis Nissens Legat. Renterne for 1872 udgjorde 526 Rdl. 4 Mk. hvilke af Rektor og Lærerne kort før Juleferien bleve saaledes fordelte:

1. De $\frac{4}{5}$ (til uformuende Disciple, der vise god Opførsel): 421 Rdl. 2 Mk.: J. O. Lund 50 Rdl., J. Sørensen 41 Rdl. 2 Mk., L. Christensen, C. Petersen hver 40 Rdl., R. V. B. Honum, C. Schoubye, N. C. M. T. Pedersen, H. M. Bering hver 30 Rdl., V. C. S. Thoresen, A. Beck hver 25 Rdl., R. E. C. Broager, O. Gedde, E. F. F. Selmer, Th. Hansen hver 20 Rdl.

2. Den $\frac{1}{5}$ (til Disciple, der uden egenlig at behøve Understøttelse udmærke sig ved Flid og Sædelighed): 105 Rdl. 2 Mk.: H. A. F. Brasch 20 Rdl. 2 Mk., L. og K. Hammerich hver 20 Rdl., C. C. P. Koch, F. J. Heramb, S. P. Beck Meyer hver 15 Rdl.

V.

Uddrag af Skolens Regnskab for
Finansaaret 1872-73.

Indtægt.	\$	ß
Beholdning den 1ste April 1872	1,703	45
Landgilde	777	17
Forudbetaling	73	48
Rest af Tiende	12,893	45
Forudbetaling	847	94
Indtægt af Kirker og Præstekald	932	29
Forudbetaling	227	52
Renter af Obligationer	48	„
— - Prioritetsobligationer	1,795	68
Skolekontingenter	6,219	64
Indskrivningspenge	115	„
estimonia	136	„
Forskjellige Indtægter	39	38
Tienderestancer	29	59
Tilskud fra Skolefonden *)	2,500	„
Ifølge Decision	15	80
Indeholdt i Gager	461	52
Bibliotheket	20	„
Kabells Legat under Bibliotheket	419	27
Stipendiefonden	132	47
Foghs Legat	10	„
Stougaards do.	8	„
Lateris..	29,405	93

*) For dem, der gjerne strax bemærke denne Post og opgive hvor stort Tilskud Skolerne kræve, bemærkes, at for denne Skoles Vedkommende er Tilskuddet en nominal Post, da der til Gjengjæld indsendes aarligt Overskud af lignende Størrelse, idet Kassebeholdningen til ingen Tid maa overskride et vist Beløb; i Finansaaret 1872-73 er saaledes modtaget 2,500 Rdl., indsendt 2,300 Rdl., 1871-72 modtaget 3,000 Rdl., indsendt 3,000 Rdl., 1870-71 modtaget 4,400 Rdl., indsendt 2,000 Rdl., 1869-70 modtaget 3,000 Rdl., indsendt 4,000 Rdl., 1868-69 modtaget 6,000 Rdl., indsendt 6,000 Rdl., og saaledes fremd les, saa at Skolen i Virkeligheden ikke trænger til Tilskud.

	Transport..	29,405	93
Davidsens do.....		20	„
Rosenkrantz' do.		46	72
Puggaards do.....		147	24
Schoubyes do.		40	„
Kabells do.....		80	„
Nissens do.....		551	27
Indfriede Obligationer		1,201	2½
		<hr/>	
		31,492	26½

Udgift.

	₤	β
Skatter udredte af Skolevæsenet	835	92
Kirkerne	176	44
Indsendt Overskud	2,300	„
Ifølge Decision	1	32
Lønning til Lærere.....	17,476	„
Honorar for Inspektion	150	„
Løn til Pedel	158	„
Timeundervisning	1,277	66
Pensioner og Vartpenge.....	325	„
Bibliothekeet	372	92
Vedligeholdelse af Bygninger.....	278	65
Hovedreparationer	591	12
Lejeudgifter	40	„
Inventariets Vedligeholdelse	146	58
Brændselsfor nødenheder	541	64
Belysningsfor nødenheder	24	88
Skatter og Afgifter	184	71
Regnskabsføring	460	„
Forskjellige og ekstraordinære Udgifter:		
a. Skoleopvartning	10 ₤	„ β
b. Rengjøring	152	— 60 -
c. Porto, Protokoller, Skrive- materialier	224	— 80 -
d. Programmer og Skolehøj-		

Lateris.. 387 — 44 - 25,341 12

Transport..	387 — 44 -	25,341 12
tidligheder	126 — „ -	
e. Andre Udgifter	32 — 46 -	
		545 90
Til Indøvelse i Skydevaabens Brug		94 38
Indsendt til Livrente		461 52
Stipendiefonden		107 66
Foghs Legat.....		10 „
Stougaards do.....		8 „
Rosenkrantz' do.		46 72
Dauidsens do.....		20 „
Puggaards do.....		120 „
Schoubyes do.....		40 „
Kabells til Bibliotheket.....		450 „
Kabells do.....		160 „
Nissens do.....		657 16
Udsat rentebærende.....		1,551 2 ¹ / ₂
		<hr/> 29,613 60 ¹ / ₂
Beholdning den 31. Marts 1873..	1,878 62	
		<hr/> Balance 31,492 26 ¹ / ₂

VI.

Undervisningen.

A. Med Ministeriets Tilladelse ere følgende Forandringer skete i indeværende Skoleaar med Lære- og Læsebøger: 1) Vaupells Botanik udgivet af Grønlund istedenfor Petits Lærebog i 4de og 5te studerende Kl. og 5te Realkl. Denne Bog kunde dog ikke faas, førend der i Foraaret var udkommet et nyt Op- lag. 2) Erslevs Geografi Nr. 2 i 3die Kl. og op- efter istedenfor sammes Lærebog Nr. 1. 3) Blochs Lærebog i Historie for Realklasser i 3die studerende og 3die Realkl. for at beholdes i de følgende Aar istendenfor Kofods fragm. Lærebog og Allens Dan-

markshistorie. 4) Garrigues franske Sproglære fra nederste Klasse og opefter istedenfor Pios. 5) Da Petersens kemiske Naturlære ikke var til at faa, blev det siden tilladt at Holtens Naturlære maatte bruges i dens Sted.

B. Oversigt over hvad der er læst og lært i Skoleaaret 1872—73.

Dansk.

II. Kl. (Engell). Funch, Røgind og Warburgs Læsebog; sidste Halvdel er bleven benyttet til Oplæsning, Analyse og Gjenfortælling. Bojesens Sproglære. Af Johansen: „Livet i Danmark“ ere 14 Digte lærte udenad. 2 Stile om Ugen, dels Gjenfortælling, dels Diktat.

Studerende Klasser. III Kl. (Munch). Funchs Læsebog for Mellemlklasserne er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Johansens „Livet i Danmark“ ere endel Digte lærte udenad. Bojesens Sproglære læst og repeteret. En Stil om Ugen.

IV Kl. (Munch). Samme Læsebog samt Holsts større poetiske Læsebog, af hvilken endel Digte ere lærte udenad. Arentzens nordiske Mythologi. „Erik og Abel“ er oplæst. En Stil om Ugen.

V Kl. (Gram). Funchs Læsebog for Mellemlklasserne, Holsts større poetiske Læsebog og Johansens „Livet i Danmark“. En Stil om Ugen. Digte ere lærte udenad. Som i de følgende to Klasser er der nu og da læst et større Digtværk.

VI Kl. (Gram). Af Flors Haandbog i den danske Litteraturhistorie have Disciplene tilegnet sig Biografierne. De have oplæst og oversat nogle af de svenske Stykker. Oversigt over de forskjellige Digtarter og Vers er meddelt efter Dorphs „Udsigt over Digtarter“ o. s. v. 2 Stile om Maaneden. Den mathem.-naturv.

Afdeling har læst og repeteret Dorphs græske Mythologi. Læreren har meddelt de vigtigste Afsnit af Odysseen og Iliaden og forelæst en Tragedie af Æschylos o. s. v.

VII Kl. (Gram). Litteraturhistorien er gennemgaaet fra Holberg til den nyeste Tid. 2 Stile maaendelig. Svensk (Hammerichs Læsebog).

Realklasser. III Reakl. (Neergaard). Wulffs danske Læsebog benyttet til Oplæsning og Analyse. Adskillige Digte lærte udenad. Bojesens Sproglære. 1—2 Stile ugenlig, dels hjemme dels paa Skolen.

IV Reakl. (Gram). Funchs Læsebog for Mellemklasserne, Johansens „Livet i Danmark“ og Holsts større poetiske Læsebog ere benyttede her og i de følgende Klasser. Arentzens nordiske Mythologi. 1 Stil om Ugen.

V Reakl. A og B. (Gram). Læreren har søgt at gjøre Disciplene i begge Afdelinger bekendte med de vigtigste Forfattere og Værker i den poetiske Litteratur efter Flors Haandbog. Dorphs græske Mythologi. A har repeteret den nordiske Mythologi efter Arentzens Haandbog. 1 Stil om Ugen.

Tysk.

(II og III Kl. Lohse, de øvrige Klasser Funch.)

II Kl. Rungs Læsebog for de lavere Klasser S. 48—103; sammes Bøjningsformer læst og repeteret. Ugenlig Stil efter Ankjærs Stiløvelser.

Studerende Klasser. III Kl. Samme Læsebog S. 92—151. Af Rungs og Funchs Bøjningslære de vigtigste Afsnit.

IV Kl. Hjorts tyske Læsebog S. 13—16 og 20—71. Bøjningslæren læst eller repeteret, Ordføjningslæren indøvet under Læsningen. Ankjærs Stiløvelser S. 20—29.

V Kl. Samme Læsebog S. 70—112, af Jürs

og Rungs Deutsche Dichter S. 4—6, 7—8, 16—24, 38—39, 45—51. Bøjningslæren læst eller repeteret, Ordføjningslæren indøvet under Læsningen.

VI Kl. Samme Læsebog S. 410—414, 437—450, og 548—564; af Deutsche Dichter flere Digte, navnlig af Goethe og Schiller; af Schillers Wallenstein Wallensteins Lager. Maanedslæsning efter Töpfers Udvalg, af og til Extemporallæsning. Bøjningslæren repeteret, det Vigtigste af Ordføjningslæren efter Rung og Funchs Syntax.

Realklasserne. III Realkl. Rungs Læsebog for de lavere Klasser S. 101—120, 122, 125—151 og 173—181. Af Rung og Funchs Bøjningslære det vigtigste læst og repeteret. Ankjærs Stiløvelser mundlig S. 12—21, efter Nyaar en Stil hver Uge.

IV Realkl. Hjorts tyske Læsebog S. 13—16 og 20—68. Jürs og Rungs Materialier Nr. 16 c, 31—33. Det meste af Bøjningslæren læst og repeteret, Ordføjningslæren mundlig og ved Analyse samt skriftlig en Gang om Ugen efter Jürs og Rungs Materialier.

V Realkl. B. Samme Læsebog S. 79—98, 99—104, 106—111 og 113—146. Bøjningslæren repeteret, Ordføjningslæren mundlig med Henvisning til Rung og Funchs Syntax. Stil en Gang om Ugen efter Lorentzens Stiløvelser.

A. Samme Læsebog S. 391—414, 548—578 og 612—621; af Jürs og Rungs Deutsche Dichter et stort Antal Digte, deriblandt ogsaa af de yngre Digtere. Maanedslæsning efter Töpfers Udvalg, af og til Extemporallæsning. Bøjningslæren repeteret, Ordføjningslæren fuldstændig læst. Stil en Gang om Ugen, af og til Extemporalstil.

Fransk.

(Schaldemose).

II Kl. Ahns Lærebog 1ste Kursus S. 1—60, 93—114. $\frac{1}{3}$ af de danske Exempler ere skriftlig over-

satte. Det Vigtigste af Formlæren indtil de uregelmæssige Verber efter Garrigne.

Studerende Klasser. III Kl. Lassens Læsebog for Mellemlasserne S. 145—209. Ahn S. 75—92. Formlæren, navnlig uregelmæssige Verber. Skriftlig oversat Ahn og desuden nogle dikterede Exempler.

IV Kl. Sicks franske Læsebog, 2den Afdeling S. 13—128. Sibberns Stiløvelser S. 3—31. Formlæren. 27 Stile.

V Kl. Sicks Læsebog, 2den Afd. S. 126—163, 173—209. Sibberns Stiløvelser Stykke 1—50. Maanedslæsning: 3 Fortællinger af Souvestre. 22 Stile, i Reglen skrevne paa Skolen.

VI Kl. Læst Sicks 3die Afdeling S. 1—6, 15—24, 44—87, 97—117. Repeteret og opgives til Examen Sicks 2den Afdeling 148—163, 173—203; Sicks 3die Afd. 1—6, 15—24, 44—52, 58—80, 97—103. Maanedslæsning: 80 Sider af Sicks 2den Afdeling. Efter Ingerslevs Grammatik Formlæren og af Syntaxen § 155—172, 186—190. 25 Stile.

VII Kl. Le verre d'eau, le médecin malgré lui og nogle Afsnit af „Cinq Mars“.

Realklasser. III Realkl. Lassens Læsebog S. 145—208. Ahn S. 75—92. Formlæren. De uregelmæssige Verber skriftlig indøvede efter Ahn.

IV Realkl. Sicks 2den Afdeling S. 13—123. Formlæren og af Syntaxen Ordstillingen samt Brugen af Participierne og Nægtelserne.

V Realkl. B. Sicks 2den Afdeling S. 92—102, 130—209. Formlæren og det Vigtigste af Syntaxen. Maanedslæsning: 5 Fortællinger af Souvestre.

A. Læst Pios Lectures fr. S. 151—182. Repeteret og opgives til Afgangsexamen Bay og Boring 2den Afd. S. 46—110, Pios Lectures fr. S. 46—104. Uden Forberedelse oversat paa Skolen Pio S. 104—132, 206—216. Maanedslæsning: 4 Fortællinger af Souvestre.

Formlæren og det Vigtigste af Syntaxen efter Ingerslevs Grammatik.

Engelsk.
(Kleisdorff).

Studerende Klasser. VII Kl. B. Lassens Læsebog 2den Afd. S. 3—5, 9—11, 14—16, 18—31, 52—72, 112—127, 193—201. (7 Disciple deltog).

A. Lassens Læsebog 2den Afd. S. 59—67, 117—148. Løkkes Grammatik, Formlæren. (2 Disciple deltog; Undervisningen ophørte efter Paaske).

Realklasser. III Realkl. Listovs Læsebog 1ste Afd. S. 1—28, sammes Elementarbog S. 1—32. Stile i Hjemmet og paa Skolen (36).

IV Realkl. Listovs Læsebog 1ste Afd. S. 20—47, sammes Læsestykker S. 1—26, 61—80, sammes Elementarbog S. 27—45, Lassens Opgaver S. 22—34. Rosings Formlære. Stile i Hjemmet og paa Skolen (32).

V Realkl. B. Lassens Læsebog 2den Afd. S. 3—42, 52—59, 67—72, 180—201; maanedlig Marryat: The Settlers S. 108—243; Lassens Opgaver (mundlig og skriftlig) S. 151—184, 35—40. Løkkes Grammatik: Formlæren. En Hjemmestil hveranden Uge, af og til Diktatstile.

A. Lassens Læsebog 1ste Afd. S. 1—16, 54—63, 75—136, 149—158, maanedlig Marryat: The Settlers S. 108—324. Lassens Opgaver S. 61—66, 76—90, 151—188. Løkkes Grammatik: Formlæren repeteret, desuden læst det Vigtigste af Ordføjningslæren. c. 20 Stile. Til Afgangsexamen opgives: Listovs Læsestykker S. 3—60, 103—161, Lassens Læsebog S. 1—16, 54—63, 75—136, 149—158.

Latin.

Studerende Klasser. III Kl. (Lohse). Kern og Krebs's latinske Læsebog S. 1—28 (fra S. 18 kun

de latinske Stykker) og S. 52—56. Madvigs Sproglære: det vigtigste af Formlæren. Mundlige og skriftlige Stiløvelser.

IV Kl. (Neergaard). Cæsar: Bellum Gallicum II, III og IV, 1.—16. Kap. Madvigs Sproglære: Bøjningslæren repeteret, Ordføjningslæren § 177—261 samt enkelte §§ af 2det Afsnit. Hver Uge en Stil hjemme; hyppig mundlige og skriftlige Øvelser paa Skolen.

V Kl. (Neergaard). Cæsar: Bellum Gallicum I, 30.—59. Kap. Ovids Metamorph. efter Blochs Udvalg: Pentheus (220 Vers). Cicero orat. pro S. Roscio. Madvigs Sproglære § 261—383, det tidligere læste repeteret. 1—2 Stile ugenlig, dels hjemme dels paa Skolen, hyppig mundlig Stil.

VI Kl. (Kleisdorff). Ciceros Taler for Milo og for Dejotarus. Livius 1ste Bog. Vergils Æneide 2den Bog. I Madvigs Sproglære er læst § 375—409, § 425—438 samt Orddannelseslæren; det øvrige repeteret. Sædvanlig 2 Stile hver Uge (for det meste skrevne hjemme). Extemporallæsning efter Cornelius Nepos (Hannibal, Cato, Atticus 1—9).

VII Kl. (Rektor). Hele Klassen har læst Cicero de officiis 2. og 3. Bog, Tacitus Annaler, Flemmers Udvalg af 1. og 13. Bog, Horats, Odernes 1. og 2. Bog og alle Brevene. Dimittenderne have i en særskilt Time repeteret det tidligere læste, den yngre Afdeling særlig læst eller repeteret Ciceros Taler for Roscius Am. og mod Catilina. De romerske Antikviteter ere helt, Literaturhistorien tildels gennemgaaede, ligesom nogle Afsnit af Sproglæren. Extemporallæsning efter Flemmers Udvalg, Whittes Opgaver, Terents og andre Forfattere. 2 Stile (vexlende med Version) om Ugen hjemme, stadigt mundlige Øvelser paa Skolen. Til

Udgangen af Maj er skrevet noget over 70 Stile og Versioner*).

Græsk.

Studerende Klasser. V Kl. (Lohse). Lunds græske Læsebog S. 7—30 med Forbigaaelse af mange Sætninger. Bergs græske Formlære læst og repeteret.

VI Kl. (Neergaard). Af Herodots 8. Bog Bergs Udvalg S. 88—116, Homers Odysse 3. og 4. Bog V. 1—305. Bergs Formlære. Af og til Extemporallæsning i Xenophons Anabasis og Herodot.

VII Kl. (Rektor). Hele Klassen har læst Platons Protagoras, Demosthenes's 2. og 3. Tale mod Filip samt Talen om Khersonesos, Tregders Anthologi: Hymner, Idyller (1—8, 11—12), Elegier (1—6), Epigrammer, Melos I, 1—8 og 20—27, II, 1—8). Literaturhistorien og Mythologien ere læste efter Tregders Lærebøger, Antikviteterne efter R. Christensen. Dimittenderne have i en særlig Time repeteret det tidligere læste, den yngre Afdeling læst eller repeteret Odysseen 9.—12. Bog.

Hebraisk.

(Hovgaard).

VII Kl. B. Genesis Kap. I—XIII. Whittes Grammatik til de uregelrette Verber.

A. Genesis (40 Kapitler). Det væsenligste af Whittes Grammatik.

*) Til Afgangsexamen iaar opgives i Latin: Livius 9de, 10de og 21de Bog, Tacitus Annaler (Flemmers Udvalg), Ciceros Taler for Roscius Am. (eller 4 mod Catilina), for Milo og Archias, de Officiis 1.—3. Horats Oder 1.—2. Bog, alle Brevene, Vergils Æneide 3die Bog, Madvig Carmina selecta, 1600 Vers.

I Græsk: 4 eller 6 Sange af Homers Odysse (1—3 og 9—11), Tregders Anthologi (Hymner, nogle Idyller, Elegier, Epigrammer og Melos), Euripides' Bacchæ. Herodots 5. Bog, Thukydid's 6.—7. Bog (Bergs Udvalg), Platons Protagoras, Demosthenes 2. og 3. Tale mod Filip og Talen om Khersones, Xenofons Apomnem. 1. Bog.

Religion.

II Kl. (Engell). Assens Bibelhistorie til Kong Salomon. Balslevs Lærebog §§ 1—54. Salmer.

Studerende Klasser. III Kl. (Engell). Assens Bibelhistorie: fra Kong David til Bjergprædikenen (inkl.). Balslevs Lærebog §§ 55—94. Salmer.

IV Kl. (Gram). Balslevs Lærebog § 95—115 og § 1—54 ere læste og repeterede, § 55—94 er læst en Gang. Bibellæsning. Salmer. Assens Bibelhistorie S. 150—225.

V Kl. (Gram). Balslevs Lærebog læst og repeteret, ligeledes det ny Testamente efter Assens. Bibellæsning.

VII Kl. B. (Gram). Matthæi Evangelium. Mørch-Hansens Kirkehistorie: de tre første Aarhundreder. Kristendommens Indførelse i Danmark.

Realklasser. III Realkl. (Engell). Ligesom III Kl.

IV Realkl. (Engell). Assens Bibelhistorie fra Jesu første Ophold i Jerusalem til Jesu sidste Taler. Lærebog §§ 95—115 og §§ 1—54. Salmer.

V Realkl. B. (Gram). Balslevs Lærebog § 55—115 læst og repeteret, § 1—54 er gennemgaaet en Gang. Bibellæsning. Assens Bibelhistorie S. 200—245 læst og repeteret, S. 138—200 læst en Gang.

Historie.

II Kl. (Lohse). Ingerslevs fragm. Historie: fra Knud den Store til Danmark i Aarene 1848—65.

Studerende Klasser. III Kl. (Hovgaard). Blochs mindre Lærebog forfra til August.

IV Kl. (Hovgaard). Thriges Nordens Historie forfra til 3. Afsnit (Frederik I) med Forbigaaelse af de særskilte Stykker om Norge og Sverrige.

V Kl. (Hovgaard). Blochs mindre Lærebog: Oldtiden og af Middelalderen til Nordens Historie (§ 11).

VI Kl. (Hovgaard). Blochs større Lærebog: Middelalderens 2. Afsnit samt den nyere Tids 1. Afsnit (til Aar 1660).

VII Kl. B. (Hovgaard). Thriges Oldtidens Historie, Blochs „nyere Historie“ samt „nyeste Historie“, 1. Afsnit (til 1815).

A. Hele Verdenshistorien efter Thriges og Blochs Bøger.

Realklasser. III Realkl. (Munch). Blochs mindre Lærebog: Oldtiden.

IV Realkl. (Munch). Thriges Nordens Historie til Olufs Død (S. 85).

V Realkl. B. (Munch). Allens Danmarks Historie: fra Erik Plovpenning til Slutningen.

A. (Munch). Kofods fragm Historie. Allens Danmarks Historie.

Geografi.

(II og III Kl. Lohse, IV—VI Kl. Hovgaard, Realklasserne Munch).

II Kl. Erslevs Lærebog Nr. 4: Mellemeuropa, de andre Verdensdele.

Studerende Klasser. III Kl. Erslevs Lærebog Nr. 1: Danmark, Nord- Øst- og Mellemeuropa til Tyskland.

IV Kl. Erslevs Lærebog Nr. 2: fra Mellemeuropa til Asien.

V Kl. Samme Bog: fra Sydeuropa til „Alm. Betragtninger“.

VI Kl. Hele Erslevs Lærebog Nr. 1.

Realklasser. III Realkl. Erslevs Lærebog Nr. 2 forfra til Østeuropa.

IV Realkl. Som IV Kl., undtagen Holland, Belgien, Frankrig og den tyrkisk-græske Halvø.

V Realkl. B. Som V Kl.

A. Af Erslevs Lærebog Nr. 2 Indledningen, de

tre nordiske Riger og Verdensdelene udenfor Europa.
Af Rimestads mindre Lærebog det øvrige Europa.

Naturhistorie.

(Hoffmeyer).

II Kl. Feddersens „Naturens Bog“: Padder, Fisk, Leddyr, og Bløddyr.

Studerende Klasser. III Kl. Feddersens „Dyreriget“: Pattedyrene fra Drøvtyggerne, Fugle, Krybdyr, Padder og Fisk.

IV Kl. Feddersens Dyreriget: fra de „Skindvingede Insekter“ til Mennesket. Vaupells Botanik: Om Roden, Stænglen og Bladet.

V Kl. Vaupells Botanik: Morfologien og Anatomien samt den systematiske Del med Undtagelse af de Kronløse og de Blomsterløse.

VI Kl. Feddersens Dyreriget og Petits Botanik.

Realklasser. III Realkl. ligesom III Kl., IV Realkl. ligesom IV Kl. med Undtagelse af Botaniken, hvor Realklassen uden Bog har lært det vigtigste af Morfologien og Anatomien, V Realkl. B ligesom V Kl. og V Realkl. A ligesom VI Kl. V Realklasse B og V stud. Kl. samt V Realkl. A og VI stud. Kl. ere underviste sammen.

Naturlære.

(Warming).

Studerende Klasser. V Kl. (naturvidensk.-mathem. Afdeling) har læst sammen med V Realkl. B, VI Kl. med V Realkl. A.

VII Kl. B. Holtens Naturlære indtil Bevægelse. Mundts Astronomi indtil heliocentriske Steder.

A. Ørsteds Naturlære fra sammensat Bevægelse til Slutning; Petersens: Magnetisme og Elektricitet; Mundts Astronomi fra heliocentriske Steder til Slutningen. Det forhen læste repeteret.

Realklasser. V Realkl. B. Holtens Naturlære: Magnetisme, Elektricitet, Lys og Varme; Johnstrups Kemi.

A. Holtens Naturlære: Flydende Legemers Bevægelse, Magnetisme, Elektricitet, Lys og Varme; Johnstrups Kemi; det øvrige repeteret.

Regning, Arithmetik, Geometri.

II Kl. (Hoffmeyer). Reguladetri og dets Anvendelse, med hele Tal og Brøk.

Studerende Klasser. III Kl. (Engell). Steens Arithmetik til største fælles Maal. Geometri: Steens Hovedformerne i Rummet. Regning: Reguladetri, Procentregning, Regning med fremmed Mønt.

IV Kl. (Ostermann). Steens element. Arithmetik fra Multiplikation med en Brøk til Anhang. Steens element. Algebra til Rod. Regning: Anvendelser af Proportioner. Steens Plangeometri til Rumstørrelsers Maaling.

V Kl. (Ostermann). Steens element. Algebra fra Polynomers Division til Rækker (med Forbigaaelse af Logarithmer). Steens Plangeometri fra Rumstørrelsers Maaling til XV. Den mathem.-naturv. Afd. særligt geom. Tegning. Opgaver hjemme hver Uge.

VI Kl. (Ostermann). Steens element. Algebra fra Anvendelser af Ligninger og ud samt Repetition af hele Bogen. Schjødtes Tillæg til Algebraen. Mundts Geometri fra Korders Beregning til Slutningen. Den mathem.-naturv. Afd. særligt geom. Tegning. Opgaver hjemme hver Uge.

VII Kl. (Ostermann). B. Smiths Trigonometri. Steens Stereometri (med enkelte Forbigaaelser).

A. Repeteret det hele Pensum. Hele Klassen Opgaver hjemme hver Uge.

Realklasser. III Realkl. (Hoffmeyer). Arithmetik: Steens elementære Arithmetik til Division med

et Produkt. Geometri: Steens Hovedformerne i Rummet (med mange Forbigaaelser i 2det Cap.). Regning: Reguladetri, Kurs- og Procentregning. Repetition af Brækregning.

IV Realkl. (Engell). Steens Arithmetik fra Division af Sum til Anhang. Steens Algebra til Polynomers Division. Regning: Anvendelse af Proportion. Steens Plangeometri til Rumstørrelsers Maaling. Geometrisk Tegning: lette Konstruktioner.

V Realkl. (Warming). B. Steens elementære Algebra til Logarithmer. Mundts Geometri fra retvinklet Trekant til Lighedannethed. Procentregning og sammensat Regning. Opgaver og geometrisk Tegning hjemme og paa Skolen.

A. Steens element. Algebra fra Potens i udvidet Betydning til Slutning, repeteret det hele Pensum i Arithmetik og Geometri. Procent- og sammensat Regning; geometriske Konstruktioner. Opgaver hjemme og paa Skolen.

Tegning, Skrivning og Sang

er indøvet paa samme Maade som i de nærmest foregaaende Aar, saaledes som udførligere er angivet i Indbydelsesskriftet for 1870, S. 80—81. Til Sang har været anvendt 6 Timer om Ugen: II Kl. har haft 2 Timer, III og III Realkl. 1 Time, V, IV og IV Realkl. 1 Time, V Realkl. A og B samt VI og VII Kl. 1 Time, til Sammensang 1 Time.

Gymnastik.

Disciplene have været inddelte i 5 Hold, af hvilke 1ste (VII Kl.) har haft 2 ugenlige Timer til Skydning, Hugning, Exercits og Gymnastik, 2det (VI Kl. og V Realkl. A og B) 3 Timer til Exercits og Gymnastik, 3die (V, IV og IV Realkl.) 4 Timer til Gymnastik, 4de (III Kl. og III Realkl.) 4 Timer til Gym-

nastik og 5te (II Kl.) 4 Timer til forberedende Øvelser og Gymnastik. Intet Hold har været paa mere end omtrent 30 Disciple. Riffelskydningen begyndte den 29de Maj og ophørte den 25de Septbr., Svømningen begyndte den 6te Juni og ophørte den 11te Septbr. Den 16de Maj iaar besøgte Skolen af Gymnastikinspektøren, Oberst Wegener, for hvem Disciplene præsenteredes i de forskellige Øvelser Form. Kl. 9—11. Der blev dernæst, i Henhold til Ministeriets Paalæg i Cirkulære af 18de Januar d. A., forhandlet mellem Gymnastikinspektøren og Rektor angaaende den fremtidige Udvidelse og Fordeling af Gymnastikundervisningen, hvorom herfra vil indgaa Forslag tilligemed Planen for næste Skoleaars Undervisning.

Beretning
om Udfaldet af Skarpskydningen med Riffel i Skydeaaret 1872.

Antal af Disciple, som deltog i Øvelserne.	Afstand.	Skuddenes Antal.	Points.	Træffere.	Totalsum.
14	100 Al.	161	254	150	404
15	200 —	582	789	446	1235
13	300 —	250	248	189	437

Paa 300 Alen har hver skudt 10 Skud med Bagladeriffel, de øvrige Skud med Minieriffel. Skiven har været indrettet efter den for Amtsskytteforeningerne af Centralkomiteen udarbejdede Instruktion. Ved Præmieskydningen den 23de Septbr. f. A., hvori 7 Disciple deltog, opnaedes af Præmietagerne følgende Resultat:

Præmietagere.	Alder.	Afstand.	Antal af			Totalsum.	Præmierne.
			Skud.	Points.	Træffere.		
H. G. L. Rosenkrantz	19	300 Al.	5	7	5	12	1.
N. S. Boesen	18	300 —	5	8	4	12	2.
J. O. Lund	17	300 —	5	8	4	12	3.

Præmierne bestode i: 1) en Rejsetaske, 2) N. M. Petersens danske Litteraturhistorie, 3) N. M. Peter-

sens nordiske Mythologi og Madvigs græske Ordføjningslære.

VII.

Bibliotheket

har i Løbet af forrige og indeværende Aar modtaget den Tilvæxt, som efterfølgende Fortegnelse udviser:

I. **Mathematik og Naturvidenskab.**

- Baltzer, Theorie u. Anwendung der Determinanten. Leipzig 1870. C. a. 198.
- Bock, pop. Fremstilling af Menneskets Bygning og Liv. Overs. af F. Biering. Kbhvn. 1872. C. d. 228.
- Botanisk Tidsskrift, udg. af den botaniske Forening ved P. Heiberg. II, 1. Bd. Kbhvn. 1872. C. d. 209.
- Budde, V., om diabetes melitus med særligt Hensyn til dens Behandling. Kbhvn. 1872.
- Darwin, Ch., the descent of man and selection in relation to sex. Vol. I—II. London 1871. C. d. 226—27.
- Ditlevsen, J. G., Undersøgelse over Smagsløgene paa Tungen hos Pattedyret og Mennesket. Kbhvn. 1872.
- Flora danica, fasciculus 48. Kbhvn. 1871.
- Garrigues, H. J., Syphilis i Strubehovedet belyst med Strube-spejlet. Kbhvn. 1872.
- Grove, E. R., om Frostmoser og Marskenge. Kbhvn. 1870. C. d. 224.
- Haeckel, E., natürliche Schöpfungsgeschichte. Berlin 1872. C. d. 230.
- Hofmeister, W., Handbuch der physiologischen Botanik. Erster Bd. I—II. Leipzig 1867—68. B. 147.
- Jamin, J., petit traité de physique. Paris 1870. C. c. 266.
- Leroy, C. F. A., traité de géométrie descriptive. Nouv. édition revue p. Martelet. T. I—II. Paris 1872. B. 151.
- Madsen, V. H. O., Elementair Arithmetik og Algebra. Kbhvn. 1872. C. a. 193.
- Mädler, J. H., der Himmel. H. 2—9. Hamburg 1871. B. 148.
- Mathematisk Tidsskrift, III, 1. Aarg. 4.—6. H., 2. Aarg., 3. Aarg. 1.—2. H. C. a. 160.
- Millet, L., principales methodes de la géométrie supérieure. Paris 1870. C. a. 194.
- Mundt, C. E., Elementerne i den alm. Størrelseslære (Algebra). Kbhvn. 1873. C. a. 197.

- Müller, P. E. Iagttagelser over nogle Siphonophorer. Kbhvn. 1872.
- Nielsen, Chr. V., Linearperspectiven, en Samling perspectiviske Fremstillinger i Omrids. 32 Blade med Text. Kbhvn. 1872. A. 17.
- Nouvelles annales de mathematiques. Red. p. Terquem et Gerono. 1871, 1872, 1873, 1—4. Paris. C. a. 167.
- Paulsen, A., Naturkræfterne, deres Love og vigtigste Anvendelser. Kbhvn. 1872—73. H. 1—6. C. e. 265.
- Petersen, J., om Ligninger, der løses ved Kvadratrod, med Anvendelse paa Problemers Løsning ved Passer og Lineal. Kbhvn. 1871. B. 150.
- Poggendorf, Annalen d. Physik u. Chemie. 1871, H. 4—12; 1872; 1873, H. 1—2. Leipzig. C. c. 53.
- Reye, Th., die Geometrie der Lage. 1.—2. Abth. Hannover 1868. C. a. 199.
- Ritt, G., problèmes de géométrie analytique. Paris 1859. C. a. 195.
- Rostrup, E., om Sygdomme hos de i Marken dyrkede Planter. Kbhvn. 1871. C. d. 223.
- Studnicka, F. J., Einleitung in die Theorie der Determinanten. Prag 1871. C. a. 196.
- Tidsskrift for Physik og Chemie, udg. af A. og J. Thomsen. 10. og 11. Aarg., 12 Aarg. 1.—4. H. C. c. 258.
- Tidsskrift for pop. Fremstillinger af Naturvidenskabernes. IV, 2. Bds. 6. H.; 3.—4. Bd.; 5. Bds. 1.—2. H. Kbhvn. C. e. 35.
- Warning, J. Eug. B., er Koppen hos Vortemælken en Blomst eller en Blomsterstand? Kbhvn. 1871.
- Videnskabernes Selskab, det kong. danske, naturvidenskabelige og mathematiske Afhandlinger, 1.—7. Del. Kbhvn. 1824—1838. B. 150—156.
- Videnskabernes Selskabs Skrifter, 5. Række, naturvidenskabelige og mathematiske Afdeling, 8.—9. Bd. Kbhvn. 1870—73. B. 157—158.
- Zeuthen, H. G., den analytiske Geometries Begyndelsesgrunde. Kbhvn. 1871. C. a. 172.

II. Historie og Geograf.

- Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. 1871, H. 2—4; 1872 H. 1—4. C. p. 51.
- Aarhus Stiftstidende. Juni—Decbr. 1871; 1872; 1873 Jan.—Marts.
- Aarsberetninger fra det kongl. Geheimearchiv. 4.

- Bds. 5. og sidste Hefte, 5. Bds. 1.—2. H. Kbhvn. 1870. B. 591.
- Allen, C. F., de tre nordiske Rigers Historie 1497—1536. 5 Bd. Kbhvn. 1872 C. b. 355.
- Becker, Verdenshistorie, 19 Bd. Fem Aars Historie (1867—71) af Ed. Arnd. Overs. af Thorsee. H. 1—4. Kbhvn. 1872. C. a. 169.
- Bruun, Chr. Frederik Rostgaard og hans Samtid. 2 D. Kbhvn. 1871. C. m. 155.
- Curt Sivertsen Adelaer. Kbhvn. 1871. C. m. 158.
- Christensen, R., Sophisterne. Kbhvn. 1871. C. m. 160.
- Danske Samlinger for Historie, Personal- og Litteraturhistorie, udg. af Chr. Bruun og O. Nielsen. 6 Bds. 1. H., II, 1. Bd., 2. Bds. 1.—3. H. Kbhvn. 1872—73. C. b. 360.
- Den dansk-tydske Krig i Aarene 1848—50, udg. af Generalstaben. Første Del, II, 3. Afsn. Nyborg 1871. C. b. 368.
- Dyrlund, F., Tatere og Natmandsfolk i Danmark. Kbhvn. 1872. C. n. 304.
- Erslev, E., mindre Lærebog i den alm. Geografi. Kbhvn. 1871. C. n. 302.
- lärobok i allmän geografi för skolans högre klasser. Stockholm 1872. C. n. 300.
- Fabricius, A., Ingeborg, Philip Augusts Dronning. Kbhvn. 1870. C. b. 393.
- Frølund, L. Ch. Th., Holstebro, en hist., topogr. og stat. købstadsbeskrivelse. Ålborg, 1871. C. n. 303.
- Hage, H., Orla Lehmanns efterladte Skrifter. 1.—2. D. Kbhvn. 1873. C. b. 394.
- Hildebrand, H. O. H., Svenska folket under hedna tiden. Stockholm 1872. C. c. 31.
- Hindenburg, A., om Kjøb og Salg. Kbhvn. 1872.
- Historisk Tidsskrift, IV, 2. Bds. 2.—3. H.; 3. Bds. 1.—2. H. Kbhvn. 1872—73. C. b. 336.
- Hof- og Statskalender for 1873.
- Holmberg, A., Nordbon under Heduatiden. Stockholm, 1852. C. b. 389.
- Jessen, E., über die Eddalieder, heimat, alter, character. Halle 1871. C. p. 53.
- Jørgensen, A. D., Bidrag til Nordens Historie i Middelalderen. Kbhvn. 1871. C. b. 371.
- Kolb, G. F., Culturgeschichte der Menschheit. Lief. 1—13. Leipzig 1872. C. a. 501.
- Lacroix, P., moeurs, usages et costumes du moyen âge et à l'époque de la renaissance. Paris 1871. B. 654.

- Lange, Chr., de norske Klosters Historie i Middelalderen. Christiania 1847. C. b. 395.
- Lehmann, O., efterladte Skrifter. 1—2 D. Kbhvn. 1872—73. C. b. 394.
- Lund, T., om Sokrates's Lære og Personlighed. Kbhvn. 1871. C. n. 159.
- Müller, H. C. D., om Stat og Kirke eller de religiøse og kirkelige Forhold i Danmark efter Danmarks Riges Grundlov, I—V. Kbhvn. 1868—71.
- Nationaløkonomisk Tidsskrift, udg. af N. C. Frederiksen, V. F. Hansen og W. Scharling. 1. Bds. 1.—5. H. Kbhvn. 1872—73. C. q. 26.
- Petermann, Mittheilungen über wichtige neue Erforschungen auf dem Gesamtgebiete der Geographie. 1871, H. 6—12; 1872; 1873 H. 1—4. Ergänzungshefte: 29, 34. B. 640.
- Pontoppidan, E., den danske Atlas. T. I—VI. Kbhvn. 1763—74. B. 648—653.
- Forklaring over Constructionen af Kortet over Scandinavien. Kbhvn. 1781. C. n. 306.
- Rosenørn, M. B., Grev Gert af Holsten og Niels Ebbesen af Nørreris. Randers 1872. C. b. 392.
- Rørdam, H., monumenta historiae danicæ. 1. Bds. 1. H. Kbhvn. 1871. C. b. 396.
- Samling af Love og Anordninger m. v. af mere almindelig Interesse. 1870—74. H. 2—3.
- Samlinger til jydsk Historie og Topografi, udg. af det jydsk topografiske Selskab. 3. Bd.; 4. Bds. 1.—2. H. C. b. 384.
- Schmidt, V., Assyriens og Ægyptens gamle Historie. 1. Del. Kbhvn. 1872. C. a. 499.
- Skibsted, H. V., Love og Expeditioner vedkommende Kirke- og Skolevæsen. 3. Bd. (1863—65), 4. Bd. (1866—68). Kbhvn. 1872.
- Statistiske Oplysninger, Samlinger af. Nr. 4—5. C. b. 389.
- Statistisk Tabelværk. Tredie Række, 17.—19. Bd. B. 625.
- Sørensen, C. Th., Kampen om Norge i Aarene 1813—1814. 2. Del. Kbhvn. 1871. C. h. 387.
- Thrige, S. B., Tillæg til Lærebog i Geografien for de højere Klasser i de lærde Skoler. Kbhvn. 1872. C. n. 299.
- Tronier, C. C., kortfattet Beskrivelse af Roeskilde Kjøbstad. Kbhvn. 1845. C. n. 305.
- Unger, C. R., Codex Frisianus. En Samling af norske Konge-Sagaer. Christiania 1871. C. h. 378.

- Ussing, J. L., Niels Laurits Høyens Levnet. Kbhvn. 1872. C. m. 162.
- Weber, G., allgem. Weltgeschichte. 8. og 9. Bd., 10. Bds. 1. Halvdel; Register til 5.—8. Bd. Leipzig 1872. C. a. 493.
- Winkel Horn, Fr., Billeder af Livet paa Island. Islandske Sagaer paa Dansk. 1.—4. H. Kbhvn. 1871. C. b. 390.
- Mennesket i den forhistoriske Tid. H. 1—6. Kbhvn. 1872. C. a. 509.
- Wulff, D. H., statistiske Bidrag til Vendelbo Stifts Historie i det 16. og 17. Aarhundrede. H. 1—2. Aalborg, 1872. C. n. 301.
- Ziegler, Chr., Illustrationen zur Topographie des alten Rom. Mit erläuterndem Texte. H. 1. Stuttgart. C. 307.
- Ørsted, M., Breve fra og til Hans Christian Ørsted. 1.—2. Samling. Kbhvn. 1870. C. m. 161.

III. Filologi og Sprogvidenskab.

- Aasen, J., norsk Ordbog. H. 2—7. Christiania 1872. C. 300.
- norsk Grammatik. Christiania 1864. C. 305.
- Bang, J. P., Homers Iliade, XIII—XVI. Med Anmærkninger til Skolebrug. Kbhvn. 1872. F. 564.
- Bajer, Fr., Samlinger til jævnførende nordisk Lyd- og Ret-skrivningslære. Kbhvn. 1871. C. 303.
- Beissel, Chr., tydsk Skolegrammatik. Kbhvn. 1873. C. 312.
- Berg, C., Fortællinger af Herodots Historie, udvalgte og oplyste. 1.—2. H. Kbhvn. 1872. F. 563.
- Udvalg af Thukydid's Historie. Kbhvn. 1852. C. f. 562.
- Cicero, M. T., epistolæ. Recogn. A. S. Wesenberg. Vol. I—II. Lips. 1872—73.
- Dahl, H., dansk Hjelpeordbog til fredning af det hjemlige og uddrivelse af det unyttige fremmede i vort modersmål. H. 1. Kbhvn. 1873. C. 310.
- Dansk Ordbog, udg. under Videnskabernes Selskabs Bestyrelse. Bogstavet U. Kbhvn. 1863. B. 58.
- Grimm, Jac., Deutsche Grammatik. Erster Theil. Berlin 1870. C. 301.
- Grimm, J. u. W., deutsches Wörterbuch. 4 Bd. 5. Lief., 4. Bd. 2. Abth. 4.—5. L., 5 Bd. 11. L.
- Grundtvig, S., dansk Retskrivningsordbog. Kbhvn. 1870. C. 299 (306).
- Herrig, L., Archiv f. das Studium d. neueren Sprachen u. Literaturen. 47. Bd. 4. H.; 48.—50. Bd. C. 232.
- Jamisons dictionary of the scottish language, abridged by J. Johnston. Edinburgh 1867. C. 302.

- Köhler, F., Wörterbuch der Americanismen. Leipzig 1866 C. 304.
- Littré, E., dictionnaire de la langue française. T. I—II (4 Dele) Paris 1863—69. B. 66—69.
- Martin, E., la langue française. 1.—2. p. Paris 1859—60. C. 307.
- Matzen, M., Retskrivningsregler i Henhold til Kirke- og Undervisningsministeriets Cirkulære af 21. Febr. 1872. C. 306.
- Norske Oldskriftselskabs Samlinger, Nr. 6, 8, 11—16. Christiania 1864—71.
- Rumpelt, H. B., das natürliche System der Sprachlaute u. sein Verhältnis zu d. wichtigsten Cultursprachen. Halle 1869. C. 308.
- Schleicher, A., die deutsche Sprache. 2. Aufl. Stuttgart 1869. C. 311.
- Compendium der vergleichenden Grammatik der indogermanischen Sprachen. Weimar 1871. C. 309.

IV.

a. Pædagogik og Skolevæsen.

- Hammerich, M., Smaaskrifter om Cultur og Undervisning. 5. Deel. Kbhvn. 1871. C. 392.
- Hjemmet og Skolen. Meddelelser fra Latin- og Realskolen paa Værnedamsvejen. Nr. 13. Kbhvn. 1871. C. 386.
- Neue Jahrbücher f. Philologie u. Pædagogik, begr. von Jahn. 103.—104. Bds. 5.—12. H.; 105.—106. Bds. 1.—11. H.; 107.—108. Bds. 1. H.
- Paludan-Müller, om Gjennemførelsen af den nye Undervisningslov. Kbhvn. 1871. C. 409.
- Rørdam, H., Kjøbenhavns Universitets Historie fra 1537—1621. 2. Dels 3. H. Kbhvn. 1872. C. 407.
- Aktstykker og Breve. Tillæg til Universitetets Historie fra 1537—1621. 3. H. Kbhvn. 1872. C. 408.
- Tidsskrift for Philologi og Pædagogik. 9. Aarg. 2.—4. H.; 10. Aarg. 1.—3. H.
- Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet har i Aarene 1871 og 1872, som sædvanlig, tilsendt Skolen Programmer fra Universitetet, fra de danske, norske og svenske Skoler, af hvilke følgende indeholde Afhandlinger:

1871.

1. Indbydelsesskrift til Universitetets Aarsfest til Erindring om Kirkens Reformation 1870 (A. F. Mehren, Cåhirah og Kerâfat, historiske Studier under et Ophold i Ægypten 1867—68. 1.—2. Del). — Indbydelsesskrift til Universitetets Fest i Anled-

ning af Kongens Fødselsdag 1871 (J. N. Madvig, Sprogvidenskabelige Strøbemærkninger).

2. Aalborg (F. E. Hundrup, Lærerstanden ved de nedlagte Latinskoler i Hjørring, Nykjøbing paa Mors, Skagen, Sæby og Thisted). Aarhus (G. Lund, Nogle kritiske Bemærkninger til Texten i Cicero de officiis). Frederiksborg (C. Berg, Vor ABC's Historie). Helsingør (V. Lassen, Bidrag til Helsingørs Historie). Herlufsholm (Chr. Listov, Fortegnelse over Skolens Bogsamling, første Afd.). Horsens (M. R. Schmidt, De elementaire Regninger med naturlige, brudne og negative Tal. Første Afsnit af en Lærebog i Arithmetik). Odense (Henrichsen, Disciplenes Stilling i de latinske Skoler i gamle Dage, andet Hefte; V. Strøm, Tale ved Translocationen 1870). Randers (F. E. Hundrup, Lærerstanden ved Randers lærde Skole, I). Reykjavik (J. Thorkelsson, Skyringar á visum í Njáls sögu). Roskilde (F. E. Hundrup, Lærerstanden ved de nedlagte Latinskoler i Korsør, Nestved, Nykjøbing i Odsherred, Præstø, Skjelskør, Slangerup, Storeheddinge og Stege). Slagelse (Fr. Dahl, Om Skolegjerningens Enhed og Aand). Sorø (P. Lorenzen, Meddelelser om den naturhistoriske Samling og Oldsagsamlingen).

2. Carlskrona (Gadd, om allmogemålet i Østra Härad af Jönköpings Län). Gefle (Centervall, loci Spartiani vitæ Hadriani, cap. XVIII § 1 et XVIII § 1 brevi commentario illustrati.). Hudiksvall (J. A. Wistrøm, provinsen Helsinglands Macrolepidoptera). Jönköping (G. Haglund, om Normalerne till kurver af andra graden). Luleå (A. W. Lönnegren, den äldsta grekisk-romerska folktron om själen och de döda). Malmö (L. Stenberg, tabulæ logarithmi integralis) Norrköping (L. A. Eklund, studier rörande Polens andra delning, I) Nyköping (Lindbom, Virgilio Aeneis. Första sången. Metrisk öfversättning). Stockholm (N. J. Andersson, några ord om arternas geografiska och genealogiska samband inom Pilslägtet. — F. W. Hultman, proportionslära). Strengnäs (J. A. Drysen, lektor vid Strengnäs gymnasium 1626—1870). Wenersborg (Kylander, reseberättelse). Westerås (L. Morsberg, M. Vipsanius Agrippa. Biografiskt utkast). Wisby (L. Kolmodin, öfversigt af Gotlands foglar). Örebro (K. F. Karlson, blad ur Örebro skolas äldsta historia). Östersund (S. Kardell, några upplysningar om Frösö Trivialskola).

1872.

1. Indbydelingsskrifter til Universitetets Fester til Erindring om Kirkens Reformation (1871) og i Anledning af Kongens Fød-

selsdag 1872 (A. Aagesen, Bemærkninger om Rettigheder over Ting 1.—2. H.).

2. Aalborg (Joh. Forchhammer, den lærde Skoles og Realskolens nye Ordning). Aarhus (G. Lund, Undervisningen i de lærde Skoler i Danmark, Aktstykker med tilføjede Bemærkninger). Frederiksborg (C. Berg, om Forhøjelse af Skolepengene. Om Nedlæggelse af 1ste og 2den Klasse). Helsingør (V. Lassen, Bidrag til Helsingørs Historie 1780—1783). Herlufsholm (A. Listov, Nestved Kjøbstad i Middelalderen). Kjøbenhavn (Metropolitanskolen: F. E. Hundrup, Lærerstanden ved Metropolitanskolen I. — Latin- og Realskolen i Store Kongensgade: H. Frisch, Forberedelsesstadiet i Undervisningen). Odense (P. Petersen, Spartaneren Cleonymus, 1871. Rektorindsættelse 1872). Randers (F. E. Hundrup, Lærerstanden ved Randers lærde Skole II, Stamtavle over Familien Mørch). Reykjavik (Thorkelsson, skyringar á visum í Grettis sögu). Roskilde (S. Povelsen, fortsatte Meddelelser om Omordningen af det højere Skolevæsen etc.). Slagelse (Fr. Dahl, et Par matematiske Skoleopgaver med tilknyttede Bemærkninger). Sorø (J. H. Bang, Fortegnelse over en Samling Holbergiana. P. Lorenzen, Meddelelse om en Jættestue ved Bromme). Viborg (H. Lefolii Meddelelse af den kgl. Anordning om Undervisningen i de lærde Skoler og Bemærkninger desangaaende).

3. Fredrikshald (V. C. H. Andersen, Gravskrifter fra Kirkejælderen paa Frederikshald. L. Gaarder, nogle Ord om Udgivelsen af et "Tidsskrift for Sprogvidenskab, Mythologie, Folkedigtning og orientalsk-occidentalsk Philologie" tilligemed de almindeligste Antydninger til disse Videnskabers Væsen, Principper og Methode). Kristiania (Fr. Petersen, om Religiousundervisningen i det tredje Bud. Svenske Læsestykker). Thronhjelm (K. Rygh, norske og islandske tilnavn fra oldtiden og middelalderen).

4. Christiansstad (N. Ehrnberg, en blick på den christna kyrkan under Constantin den store och Julianus). Hernösand (C. J. Blomberg, några prof af en materialsamling till etymologisk ordbok öfver svenska språket). Lund (A. W. Brag, Amfiktyonernas förbund). Stockholm (A. H. Klint, bestämda artikeln vid franske Noms communs. J. F. Johansen om bruket af partiklarne Quominus och Quin äfvensom dermed sammanhängande användning af Ne och Infinitiv-konstruktion). Upsala (Th. Lundberg, om parallela kurvor). Wexjö (N. J. Scheutz, Studier öfver de Skandinaviska arterna af släktet Rosa). Örebro (K. F. Karlson, blad ur Örebro skolas historia. forts.).

b. Skjønne Videnskaber og Konster.

- Brandes, E., Lervoguen, et indisk Skuespil, oversat. Kbhvn. 1870. C. 679.
- Grundtvig, S., Danmarks gamle Folkeviser. 4. Dels 3. H. Kbhvn. 1872. B. 12.
- Lamartine, confidences. Paris 1862. C. 681.
— nouvelles confidences. Paris 1863. C. 682.
- Nielsen, Chr. V., om Vigtigheden af en grundig elementær Tegning i Skolerne, især for den vordende Haandværker. Kbhvn. 1872 C. 684.
- Nordiske Billeder. Prospector fra Danmark, Norge og Sverig. 5. Bds. 6.—12 H., 6. Bds. 1. H. B. 16.
- Shakespeare, dramatiske Værker, overs. af Lembcke. 22.—26. H. C. 217.
- Souvestre, E., sous la tonnelle. Paris 1869. C. 680.
- Stenersen, L. B. Fidias. En Skildring fra den græske Billedhuggerkunsts højeste Blomstring. Kbhvn. 1872. C. 683.

c. Theologi.

- Dansk Kirketidende, udg. af N. Lindberg. 1871, 24—52.
- Kirkelig Kalender for 1870, 1871 og 1872, udg. af H. Stein og J. Paulli. C. c. 207.
- Nyt Tidsskrift for udenlandsk theologisk Literatur. Aarg. 1871, 1872, 1873 1. H.

d. Filosofi.

- Scharling, C. H., Menneskehed og Christendom i deres historiske Udvikling. En Fremstilling af Historiens Philosophi. 1. D. Kbhvn. 1872. C. 180.
- Sundby, Th., Albertani Brixienensis liber consolationis et consilii. Havnæ 1873. C. 181.

V. Skrifter af blandet Indhold. Literaturhistorie.

- Bruun, Chr., Aarsberetning og Meddelelser fra det store kgl. Bibliothek, 2. Bds. 1.—2. H. C. 547.
— Bibliotheca Danica. Systematisk Fortegnelse over den danske Literatur fra 1482 til 1830. 1. H. (Theologi). Kbhvn. 1872. B. 88.
- Høyen, N. L., Skrifter. Udg. af J. L. Ussing. Kbhvn. 1871. C. 678.
- Linnstrøm, H., svenskt boklexikon. 15.—18. H. B. 87.
- Oversigt over det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger. 1870 2.—3. H., 1871, 1872 1. H.
- Petersen, N. M., samlede Afhandlinger. 2.—3. Bd. C. 344.

Revue d. d. mondes. 1870, 15. sept.—15. dec.; 1871; 1872; 1873, jan.—mars. C. 183.

Skavlan, O., Holberg som Komedieforfatter. Kristiania 1872. C. 561.

Strøm, Th., dansk Literaturhistorie. Kbhvn. 1871. C. 560.

Svensk Tidsskrift f. Literatur, Politik och Ekonomi, utg. af H. Forsell och af C. Wirén. 1871, 3.—6. H.; 1872; 1873, 1. H. C. 345.

Unsere Zeit, deutsche Revue d. Gegenwart. 1871, 12.—24. H.; 1872; 1873, 1.—10. H.

Skolen har derhos af H. M. Kongen modtaget en betydelig Gave af Kort, som tilsendtes med efterfølgende Skrivelse fra Overhofmarskallatet af 3die August 1872:

At Hs. Majestæt Kongen ved allerhøjeste Resolution paa min derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling under 20de f. M. allernaadigst har behaget at resolve saaledes:

at de paa den allerunderdanigst vedlagte Fortegnelse opførte Qvadrupletter af Land- og Søkort i det Kongelige Haandbibliothek allerhøjst bifaldes afgivne som en allernaadigst Gave til Kathedralskolen i Aarhus,

derom er det Overhofmarskallatet en Fornøjelse herved at meddele Hr. Professoren tjenstlig Underretning, med Tilføjende, at de paagjældende Kort, der findes opførte paa den hermed i Afskrift følgende Fortegnelse, mod Deres Velbaarneheds Qvittering ville blive udleverede af Kammerjunkeren A. Lewetzow, der har ordnet og klassificeret denne Samling og som herfra har modtaget fornøden Bemyndigelse til sammes Afgivelse i Overensstemmelse med den fornævnte allerhøjeste Resolution.

W. Oxholm.

	Bla denes Antal.
Videnskabernes Selskabs Kort over Danmark med Slesvig 1768 til 1825.	18.
Kongeriget Danmark ved Mansa, 1837 til 1851.	17.
24 Hermelinske Kort over Sverig med 4 Prospector Stockholm 1796 til 1810.	28.
Belgien ved Capitaine og Chanlaire, Paris 1798.	65.
Spanien og Portugal ved det geographiske Institut i Weimar 1824.	6.
Det Europæiske Tyrki ved Danielow, Wien 1815. ...	6.
Berghaus's Asia, Gotha 1832 til 1843.	13.
Atlas antiquus af D'Anville, 1760—1779.	11.

Desuden forskjellige mindre Kortværker, nemlig:

Verdenskort.	3.
Europa.	16.
Danmark med Slesvig.	6.
Norge.	3.
Sverig.	14.
Tydskland.	12.
Østerrig.	1.
Helvetien.	2.
Frankrig.	10.
Italien.	6.
Spanien og Portugal.	1.
Rusland.	4.
Afrika.	4.
Historiske Kort.	10.
Søkort.	28.

Ialt 284 Blade.

Ved denne Kongelige Gaves Modtagelse afsendte jeg i Skolens Navn min allerunderdanigste Taksigelse til Hs. Majestæt gennem Overhofinarskallatet for den Naade, der paa denne Maade var vist Aarhus Kathedralskole.

Discipelbibliotheket

har i Skoleaaret 1871—72 modtaget følgende Tilvæxt:

Stilling, Rejse i Ægypten.

V. Bergsøe, Fra den gamle Fabrik.

H. C. Andersen, Lykkepeer.

- S. Baker, Det skibbrudne Barn.
 Asbjørnsen, Norske Folkeeventyr.
 V. Møller, Eventyrskatten.
 J. U. A. Holm, Tolv Fortællinger for Ungdommen.
 Cornelia, Claus og Maria, Fortælling.
 Gerson, Hjalmar og Solbliuk.
 Brehm, Fuglenes Liv, oversat af Mariager.
 Fra alle Lande, XII og XIV Bind.
 Aftenlæsning, 1870, 2det Bind og 1871, 1ste Bind.
 Historisk Arkiv, 1870, 2det Bind og 1871, 1—2 Bind.
 Rosenberg, Træk af Livet paa Island.
 Smaastykker (Folkelæsning) 4 Bd. 5 Hft., N. 38, 39, 40, 42, 44.
 Folkelæsning N. 47.
 A. Listov, Øhlenschlägers Barndoms- og Ungdomserindringer.
 Folkelæsning N. 43 (Fortællinger af fremmede Forfattere).
 C. Hauch, Søstrene paa Kinnakullen.
 F. Reuter, Landmandsliv, 1—2 Del.
 H. P. Holst, For Romantik og Historie, halvanden Aargang.

I Skoleaaret 1872—73 har Tilgangen været:

- Fra alle Lande XIII, XV og XVI Bind.
 Rundt paa Jorden, 1872.
 Historisk Arkiv 1872, 1—2 Bind.
 Aftenlæsning 1872, 1, 1—6 Hft.
 Folkelæsning N. 52—58.
 H. C. Andersen, Ny Eventyr og Fortællinger 1872 (trede Række 1 og 2 Samling).
 Brehm, Pattedyrenes Liv, oversat af Mariager.
 Dansk Folkekalender for 1873.
 Bergsøe, Gjengangerfortællinger.
 P. P. To historiske Fortællinger.
 Frank, Cimbriske Noveller.
 Hackländer, Vagtstue-Eventyr.
 Lie, Fortællinger og Skildringer fra Norge.
 Spielhagen, Hammer og Ambolt, 1—2 Del.
 F. Reuter, Reise i Belgien.
 — Uden Hjem.

Discipelbibliothekets Regnskab for 1871—72.

Indtægt.

Beholdning for 1870—71	5 Rd. 3 Mk. 1 Sk.
33 Deltagere hele Aaret.....	33 — " — " —
3 — i det halve Aar.....	1 — 3 — " —
	<hr/>
	40 Rd. " Mk. 1 Sk.

Udgift.

Boghandleren.....	44 Rd. 3 Mk. 12 Sk.
Bogbinderen.....	" 4 — " —
	<hr/>
	45 Rd. 1 Mk. 12 Sk.
altsaa Underskud af 5 Rd. 1 Mk. 11 Sk.	

for 1872—73.

Indtægt.

27 Deltagere hele Aaret.....	27 Rd. " Mk.
4 — det halve Aar.....	2 — " —
2 Brødre for et halvt Aar.....	" — 4 —
ved Salg af en Bog (Blade fra Industriindstillingen).....	" — 3 —
	<hr/>
	30 Rd. 1 Mk.

Udgift.

Forrige Aars Underskud.....	5 Rd. 1 Mk. 11 Sk.
Boghandleren.....	15 — " — " —
Bogbinderen.....	5 — 1 — " —
Kjøbt paa Auktion	3 — " — 10 —
	<hr/>
	28 Rd. 3 Mk. 5 Sk.

Altsaa Beholdning 1 Rd. 3 Mk. 11 Sk.

Den fysiske Samling

er i de to sidste Aar blevet forøget med følgende Gjenstande: En større Model af en Dampmaskine, et Prisme paa Stativ, et Camera, en Lindse og nogle mindre optiske Instrumenter.

Den naturhistoriske Samling

har modtaget som Gaver følgende Gjenstande (ved enkelte er tilføjet kjøbt): Luffen af en lille Hval og en Pose fra Grønland, gjort af Skindet af en Pelikanfod (givet af Discipel Federpiel), *Petromyzon marinus* (kjøbt), *Petromyzon fluviatilis* (givet af Disc. Selmer), en Samling brasilianske Fisk, indeholdende Arter af Familien Skælfinnefisk, af Slægterne *Ostracion*, *Scopelus* o. a. (kjøbt), en Sømrokke (givet af Disc. Warming), en Stenbider, Skindet af en Stør (givet af Disc. Seiersen), *Tænia solium* (givet af Disc. Frandsen), 2 Eremitkrebs (givne af Hr. Vinhandler Larsen), Koraller (*Heteropora* sp.) fra St. Mauritius (givne af forh. Disc. A. Lehmann), Fjerkoraller fra Hellebæk, *Heliaster* sp. fra Aarhus Bugt (givet af Disc. Warming), *Spatangus* sp., en betydelig Samling af de Forsteninger, som

findes i den til Aarhus indførte engelske Koproolith (Arter af Ammonites, Belemnites, Terebratula o. fl.) (givne af Disc. Dalgas, Federspiel, Tegner, Mørk o. fl.), Stykker af den Sandsten, som dannes paa Bunden af Aarhus Havn (givne af Disc. Seiersen), Porcellænjord fra Cornwales, Hovedribben og Stilken af et Palmecblad fra Guineakysten (tilsammen 14 Alen lange) samt en Calebasse (givne af Disc. Seiersen), Risax (givet af Disc. Lottrup), Majsokolber (givet af Disc. Koch), Jordstjernesvampe (Geaster fornicatus) i mange Expl. (givet af Disc. Selmer).

I Løbet af det sidste Aar er Insektsamlingen og Mollusk-samlingen fuldstændig gennemgaaede og ordnede; af Mineral-samlingen er udskilt en særlig palæontologisk Samling; Produkt-samlingen er betydelig forøget.

I Vinteren 1871—72 stod Samlingen aaben for Publikum en Gang om Ugen.

VIII.

Skolens Bygninger og Inventarium.

Foruden de aarlige Vedligeholdelsesarbejder er Gulvet fornyet i nogle Værelser, til Solennitetssalen anskaffet 8 Fag Gardiner og Persienner, en Del af Klassebordene ere overskaarne og indrettede efter nyt Mønster. Korridorer med Døre og Vinduer ere malede. Ved Byens Forsyning med et Vandværk er der blevet indlagt Ledning med to Haner og den gamle Vandpumpe med Filtrerapparat borttaget. Iøvrigt er der kun foretaget Istandsættelse af Apparater henhørende til Gymnastikundervisningen samt Fornyelse af enkelte opbrugte Gjenstande.

Skolens Afgangs- og Aarsprøver i 1873.

(De foran satte Bogstaver betegne Værelserne: a Solennitetssalen, b VII Klasses, c og d V Realklasses 2 Værelser og e VI Klasses Værelse. Prøverne i Naturlære og Naturhistorie foretages i de Værelser, hvori Samlingerne findes).

De skriftlige Prøver ved Afgangs- og Realafgangsexamen samt VI Klasses Hovedexamen afholdes efter Ministeriets Bestemmelse 14.—17. Juni, for Skolens øvrige Klasser 30. Juni til 2. Juli. Prøverne i Regning aflægges ikke offentlig, men under den skriftlige Examen.

De mundtlige Prøver afholdes 2.—12. Juli i følgende Orden:

Onsdag den 2. Juli.

- b. Realafgangsexamen. 4—8 Arithmetik og Geometri.

Torsdag den 3. Juli.

- a. 8—11 Afgangsexamen. Historie. 12—2½ VI Latin.
4—6 Realafgangsexamen. Historie.
b. 9—11½ Realafgangsexamen Tysk. 11½—2 III Religion.
c. 8—11 V R B Engelsk. 12—2 V Tysk.
d. 8—11 IV R Fransk. 11—2 II Naturhistorie.
e. 8—11 III Naturhistorie.

Fredag den 4. Juli.

- a. 8—10 Realafgangsexamen Fransk. 12—2 IV R. Religion. 4—6 VI Tysk.
b. 8—11 V R B Tysk. 12—2 IV Fransk. 4—6 Realafgangsexamen Engelsk.
c. 8—10 V Latin. 10—12 III R Engelsk.
d. 10—12 VI Naturhistorie. 12—2 III Geografi.
12—2 VII B Naturlære. 12—2 Realafgangsexamen Naturhistorie.

Lørdag den 5. Juli.

- a. 8—11 Afgangsexamen Arithmetik 12—3 III Historie.
4—6 Realafgangsexamen Naturlære.
b. 8—10 Realafgangsexamen Geografi. 10—12 VI Geografi.
c. 8—11 V og V R B Religion. 11—2 II Dansk.
d. 8—12 III R. Matematik.
e. 8—11 IV R Tysk. 12—2 IV Tysk.

Mandag den 7. Juli.

- a. 8—11 Afgangsexamen Geometri. 12—2 V Historie.
- b. 8—11 VII B Latin. 11½—2 IV R Engelsk.
- c. 8—11 V R B Historie. 12—2 IV Latin.
- d. 8—11 II Tysk. 12—2 III R Tysk.
- e. 8—10 III R Fransk.

Tirsdag den 8. Juli.

- a. 8—10 VI og V Græsk. 10—12 IV Religion. 12—2 V Fransk.
- b. 8—11 V R B Fransk. 11—2 II Geografi.
- c. 9—11 III R Geografi. 12—2 III Geometri.
- d. 8—11 III R Religion. 12—2 IV R Geografi.
- e. 12—2 IV Geometri.
8—11 Afgangsexamen Naturlære. 11—12 VI Naturlære.

Onsdag den 9. Juni.

- a. 8—11 VII B Græsk. 11—2 II Fransk.
- b. 8—12 VI Matematik. 12—3 V R B Geometri.
- c. 8—11 V R B Geografi. 12—2 V Geografi.
- d. 8—11 IV R Arithmetik.
- e. 8—11 III Fransk. 12—2 IV Naturhistorie.

Torsdag den 10. Juli.

- a. 8—12 Afgangsexamen Latin.
- b. 8—11 VII B Historie. 11—2 V Matematik.
- c. 8—11 V R B Arithmetik. 11—2 II Religion.
- d. 8—10 IV Arithmetik. 11—2 III Tysk.
- e. 8—11 III R Naturhistorie. 11—2½ IV R Historie.

Fredag den 11. Juli.

- a. 8—12 VII B Matematik. 1—2 Afgangsexamen og VII B Hebraisk.
- b. 8—10 VI Historie. 11—1 IV Historie.
- c. 8—12 V og V R B Naturhistorie. 12—2 IV R Naturhistorie.
- d. 8—11 III Latin.
- e. Kl. 6 Sangprøve.

Lørdag den 12. Juli.

- a. 8—10½ Afgangsexamen Græsk. 11—2 VI Fransk.
- b. 8—12 V og V R B Naturlære.
- c. 8—11 IV R Geometri. 11—2 III Arithmetik.
- d. 8—10 IV Geografi. 11—2 III R Historie.
- e. 11—2 II Historie.

Onsdag den 2. Juli, Form. Kl. 8, Optagelsesprøve af indmeldte ny Disciple. De der ikke kunne møde

den Dag, ville blive prøvede den første Dag efter Ferien, **Fredag den 15. August**, Form. Kl. 8.

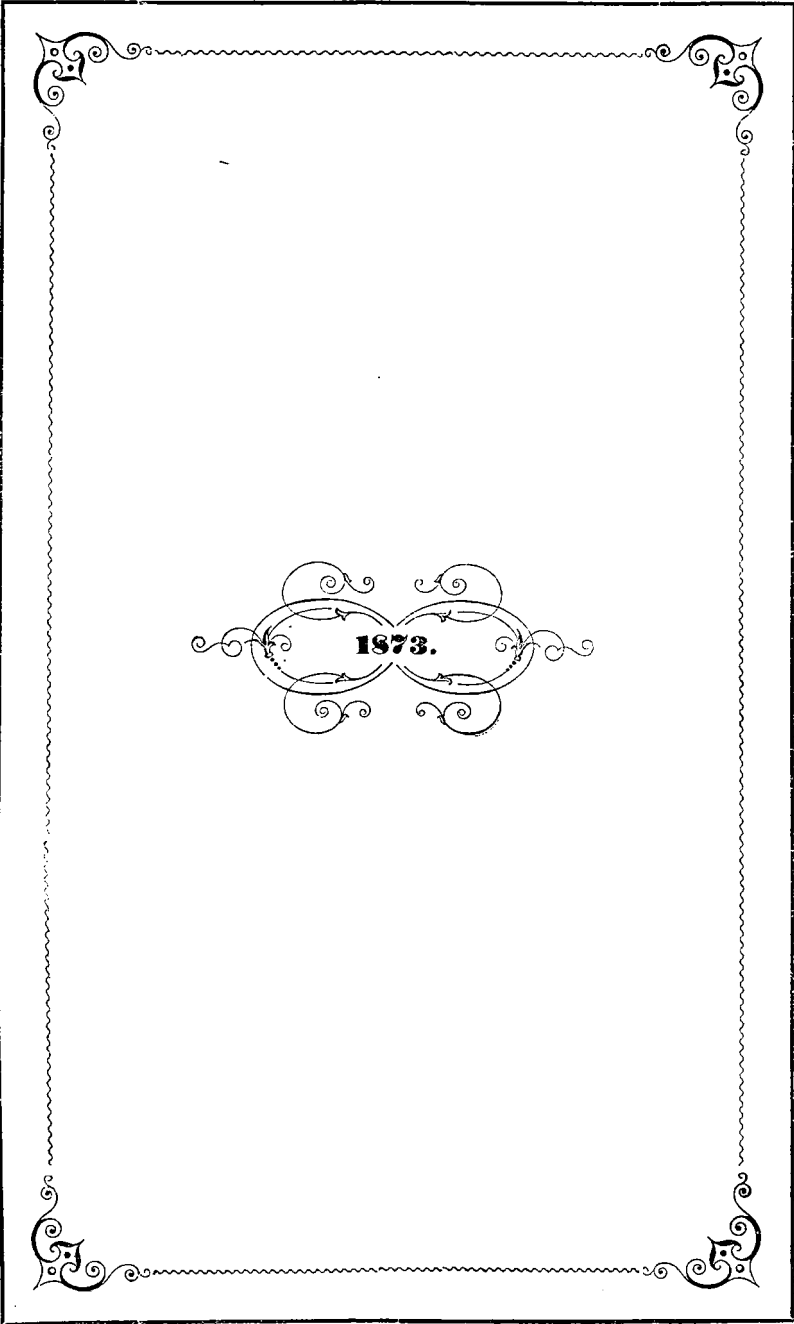
Mandag den 14. Juli, Form. Kl. 10, bekjendtgjøres Prøvernes Udfald og Omflytningen i Klasserne samt dimitteres de, der have bestaaet Afgangsprøverne. Derefter begynder Sommerferien, som varer til **Fredag den 15. August**, paa hvilken Dag det ny Skoleaars Undervisning begynder Kl. 12.

Til at overvære de mundlige Prøver, Sangprøven og Slutningshandlingen indbydes herved Disciplenes Forældre og Værger ligesom Enhver, der har Interesse for Skolen og dens Gjerning.

Aarhus Kathedralskole, den 9. Juni 1873.

G. Lund.





1873.